

A BEVÁNDORLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
327 East 13th Street
New York City
Előfizetési díj:
Egész évre New Yorkban \$3.00
A vidéken 2.50
Egyes szám 3c.

MEGJELEN KÉTSZER HETENKINT: KEDDEN ÉS
PÉNTEKEN.

Szerkesztő: SINGER MIHALY

Editorial Rooms:
327 East 13th Street
New York City
Subscription:
Per annum, in N. Y. City \$3.00
United States and Canada 2.50
Single copy 3c.

Entered as second-class matter January 3, 1905, at the Post Office at New York, N. Y., under the act of Congress of March 3, 1879

IV. Évfolyam. 78. szám. NEW YORK, N. Y., PASSAIC, N. J., PITTSBURG, Pa., 1907. SZEPTEMBER 27-én. IV. Year. No. 78.

BOMBÁT A FŐKONZULNAK.

A „JÓL ÉRTESÜLT“ AMERIKAI LAPOKAT FELÜLTETIK.

Szándékosan hallgattunk arról a jellemző eseménykéről, mely múlt vasárnap Réthy Laura felejthetetlen hangversenyét egy pillanatra megzavarta. Szándékosan hallgattunk róla, mert sehogy sem akartunk egy eszelős ember bolondos dolgából, amelyet különben még maga a közönség is alig vett észre, egy affért csinálni. Mi nem ülünk fel a botrányt keresőknek s bizonyos embereket csak azzal büntet meg az ember legérzékenyebben, ha tetteiket agyonhallgatják.

Mint hogy azonban akadtak „barátaink“, akik siettek besugni az angol és német lapoknak, hogy a hangverseny botránnyal végződött, hogy a Kossuth-nóta miatt tüntettek Hoening O'Carroll báró főkonzul ellen, hogy páholyába papírbombát vetettek, hogy véres verekedés támadt, hogy a teremtulajdonos csak azzal segített a dolgon, hogy lecsavartatta a gázlámpákat, s miután az angol és német lapok kéjelegve leközltek ezt a hírt, anélkül, hogy még csak kísérletet is tettek volna a valódi tényállás megismerésére, kötelességünknek ismerjük mi az „óriási botrány“-nak a maga semmi voltára való leszálítását.

Mindenekelőtt nyomatékka! kell hangsúlyoznunk két dolgot: HA VOLT BOTRÁNY, EZ NEM VOLT A KOSSUTH-NÓTA MIATT S HA VOLT TÜNTETÉS, EZ NEM IRÁNYULT HOENNING O'CARROLL FŐKONZUL ELLEN.

De nem volt sem botrány, sem tüntetés.

A következő dolog történt. A hangverseny végén Réthy Laura a hazafias daloknak Serly Lajos által ez alkalomra megírt gyönyörű egyvelegét volt eléneklendő. Magyar zászlóval a kezében jelent meg a színpadon s a közönség orkászerű tapsviharral üdvözölte őt. Maga a főkonzul tapsolt a legszorgalmasabban, habár a Kossuth-nóta eléneklése alatt csakugy ülve maradt, ahogy ülve maradtak sokan a hallgatóság körében. A magyar zászló látását, a magyar hazafias dalok lelkesítő hangját egy horvát testvérünk nem bírta elviselni. Tüntetni akart. Egy

összegyömöszölt papírdarabot dobott a színpadra.

A „barátaink“ szemüvegén át a papírdarabombá vá vált és elvetése konzulelles tüntetéssé.

Ennyi a tény. S ha ehhez hozzáfűzzük még azt, hogy nincsen New Yorkban, de talán az Egyesült Államokban egyetlen magyar ember, aki ne viseltetnék tisztelettel Hoening O'Carroll főkonzul iránt, aki magyar érzelmeinek gyakorlati érvényesítésével, az itteni magyar társadalmi élet fejlesztésére irányított törekvéssel igazán missziót teljesít körünkben, nyilvánvalóvá lesz, hogy mire céloztak „barátaink“, amikor ezt a konzult mindenáron egy botrány középpontjává akarták tenni. Hitvány aknamunkájuk meddő fog azonban maradni, mert mi, new yorki magyarok e főkonzul köré csoportosulunk, a kiből valahára a magyar érdekek egy valóban lelkes képviselőjére akadtunk.

Horvát testvérünk eljárása nem bánt bennünket. Megszoktuk mi már ezeket a „testvéri“ kedveskedéseket. Bánt azonban és szinte megdöbbsent bennünket az a tény, hogy még oly lapok is, amelyeknek semmi józan okuk nincsen arra, kapva-kapnak az alkalmon, hogy elferdített tények alapján rugjanak egyet a magyarságon.

Bánt és megdöbbsent, de meg nem lep bennünket. Washingtoni nagykövetségünk, aki most Trencsénben tanulmányozza a — kivándorlást, tétlenül és hallgatagon türte mindig, hogy ellenségeink bennünket gyalázó, hazug dolgokat csempésztek az amerikai sajtóba, olyannyira, hogy ez a sajtó immár, ha magyar dolgokról van szó, lehetségesnek tart mindent. S még a mostani kormány idejében is tétlenül türti a hazai sajtóiroda, hogy az itteni lapok bécsi forrásokból merítsék értesüléseiket a magyar dolgokról.

Csoda-e, ha ilyen körülmények között minden piszkot rákennek a magyarra? Hiszen még Európa is hamisan van informálva Magyarország felől, olyannyira, hogy még oly kiváló ember, mint a világhírű Björnson

Björnstjerene, a nagy norvég író is hivatva érezte magát Magyarország lepecskondiázására. Ő is brutális, zsarnok, népeket elnyomó nemzetnek nézi a magyart s ebbeli hitének nyíltan kifejezést adott a minap.

Az elaggott norvég író meghívták ugyanis Münchenbe a békekonferenciára. A meghívásra a következő levéllel válaszolt:

„Nagy megtisztelésnek veszem, hogy ily finom társaságba meghívást kaptam, különösen amikor ez a meghívás önöktől került ki, de vissza akarom magamat tartani, mert rendkívül éles támadást kellene tennem a nemzetközi békegyülekezetek tagjai ellen, a kik ezeken a gyülekezeteken a békét hirdetik, de otthon a népeket vérig gyöttrik és iga alá hajtják, vagy pedig tiltakozás nélkül nézik, amint mások teszik. Ha nem akarják a háborumorált minden erővel megsemmisíteni, akkor hasztalan az ámitás és képmutatás, s aki nem akarja a dolgot magánál kezdeni, s aki csak vértanukat keres, annak kár elmenni nemzetközi gyűlésekre s ott békeapostol módjára szerepelni. HA PÉLDÁUL GRÓF APPONYI ALBERT, MAGYARORSZÁGNAK MOSTANI KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTERE, AKI OLY GYALÁZATOS MÓDON KINOZZA ÉS BÁNTJA A MAGYARORSZÁGI TÓTOKAT, népének megválasztott képviselőjeként jelennék meg a nemzetközi békegyűléseken és én is ott volnék, AKKOR ÉN ADDIG NEM NYUGODNÉK, AMIG EZT AZ EMBERT A TEREMBŐL EL NEM TÁVOLITANÁK.“

Ime, annyira vagyunk, hogy Európának egyik legműveltebb embere, legnevesebb írója oly forrásokból meríti tudását Magyarország felől, amelyek arra tanították őt, hogy Magyarország kultuszminiszterével nem bírna ellenni egy teremben.

Ha ilyen dolog Magyarország szomszédságában lehetséges, ha egy előkelő író ily módon lehet félrevezetni, szabad-e csodálkoznunk azon, ha az Egyesült Államokban állást foglal ellenünk a részint a pánszlávok által felbujtogatott, másrészt pedig a Bécs-

THE DOLLAR SAVINGS & TRUST COMPANY

magyar osztálya

Vagyong \$1,500,000. Pénzt küld az ó-hazába és a világ minden részébe gyorsan, olcsón és pontosan. Pénzbetétek után 4 százalékos kamatot fizet.

ÜZLETVEZETŐ: BURGER B. LAJOS.

YOUNGSTOWN, O.

ből informált amerikai sajtó?

A magyar nembánomság okozta, hogy a magyarok százezrei az éhenhalás elől Amerikába menekültek. A magyar nembánomság okozza azt is, hogy minden rongyember besugása alapján legyaláznak bennünket napról-napra.

Ébredjenek odahaza valahára tettere. Eljöhét az idő, amikor szükségünk lesz a világ rokonszenvére. Erre a rokonszenvre nem számíthatunk, ha magunkon engedjük száradni a sarat, amelylyel ellenségeink itt is, odaát is megdobálnak.

Singer Mihály.

FOKRÓL-FOKRA.

Egy kép Budapest társadalmi életéből.

Magyarország csodaszép fővárosának társadalmi életét és szokásait misem világíthatja meg jobban, mint az alábbi czikk, melyet a „Magyar Hirlap” nyomán közlünk:

Négy évvel ezelőtt érdekes külsejű ember jelent meg azokban a körökben, ahol mulatni szoktak és két kézzel szórják a pénzt. Feltűnően magas, halvány arcú, czvikkeres ifju volt, aki inkább komoly, tudományának élő filozopternek látszott, mint arany-ifjunak. A külső esal, s csakhamar a jóbarátok egész raja udvarolta körül a jómodoru és mindenivel szemben előzékeny fiatal embert. A jóbarátok pedig esalhatatlan szimptoma. Az addig ismeretlen Mahr Nándor egyszerre népszerű és kedvelt alakja lett a folyton ünneplő éjszakai Budapestnek.

Mindenki tudta róla, hogy kiapadhatatlan forrásból meríti a csengő aranyakat, mert milliós örökségnek vált feltétlenül rendelkező urává. Duszgazdag földbirtokos családból származott s nemrég két millió koronát örökölt.

A nagy vagyon villamos büvkörébe egyszerű belestek a főváros élősdiei. Fiatal semmittevők, akik a semmiből élnek, még pedig nagy jómódban, az éjszaka tündöklő csillagai, kokottok, kis színésznők, nagy színésznők, a pezsgős szeparék bérlői és kiadói nagy étvágygyal fogtak hozzá a forrás kimerítéséhez.

Mahr Nándor két hónap alatt népszerűbb lett, mint egy világhírű tenorista, mint egy felfedező.

A fiatal milliomos bevetette magát a mulatók forgatagába. Akik ismerték, nem látták másképp, mint szmokingban vagy frakkban, mert csak az est beálltával kezdte az életet. Első napi teendője a színház, vagy a kulisszák mögött játszódott le. Aztán a pezsgős vacsorák, a szeparék, végül a kártya következett.

Rendesen barátaival kártyázott, akiknek természetesen sok veszteni valójuk nem, de annál több nyernivalójuk volt vele szemben. Ő ezt nem akarta észrevenni s csakis, — hogy is fejezzük ki magunkat, — l'art pour l'art, a játék kedvéért játszott. Annak idején jól értesült körökben meglehetősen feltűnést keltegette egy esete.

Egy barátjával leült játszani a „Belvárosi” kávéházban. Éjjel után volt már s az egész játék csak az unalom elkerülése végett folyt. Tudta, hogy barátja néhány forintnál netm veszthet többet. Makaót játszottak. A dolog úgy fordult, hogy félóra mulva Mahr husz forintot veszített.

— Dupla, vagy semmi, — szólt tréfásan partneréhez.

— Rendben van, — felelte a partner s már mindketten felkeltek, felejtve, hogy ez az

utolsó párti.

Mahr veszített.

— Dupla, vagy semmi, — mondta újra.

A véletlen kiszámíthatatlan s alig múlt el negyedóra, Mahr százhuszszor koronával tartozott barátjának.

— Dupla, vagy semmi, — mondta most már ki tudja, hányadszor a peches játékos s még mindig komolytalannak tartotta az ügyet.

Ekkor azonban a partner, aki az izgatottságtól halálsápadt volt, ridegen visszautasította ajánlatát.

— Fáradt vagyok, nem játszom tovább. A felét kiadom.

Még egy milliomosnak is sulyos lecke volt ez az éjszakai parti, de Mahr nem okult. Ezentul sem hanyagolta el barátait s a vidám élet tovább folyt. Két év előtt fordulat állott be az ifju életében. A Magyar Színházban Falk Rikárd „Phryne” czimű darabjának bemutatóján történt. A darabban feltűnő szépségű uj csillag lépett fel. Keleti Juliska volt.

Attól a naptól fogva gyakran látták együtt Mahr Nándort Keleti Juliskával s csakhamar az a szenzációs hír járta be a színészvilágot, hogy a fiatal művészno felesége lesz a milliomosnak. A hír hamar valónak bizonyosodott s egy szép napon megesküdtek egymással.

A régi barátok elszéledtek, eltűntek, de jöttek helyettük mások. A fiatal pár visszatért nászutjáról s a régi élet ismét megkezdődött, csak hogy most már kettesben.

Közben tetemesen megcsappant a nagy vagyon s már-már azt sugták az emberek, hogy Mahr tönkrement. Ezek a híresztelések nem feleltek meg a valóságnak. Mahrék még bővebben szórták a pénzt, mint eddig s egy szép napon az ismert házaspár pompás automobilon jelent meg a főváros utcáin.

A feltűnő gépkocsi hosszu ideig épp oly népszerű volt Budapesten, mint akár a Zsazsáé, a Brüll Alfrédé, vagy akármelyik mágnessé. Naponkint ott robogtak végig az Andrassy-uton, Stefánia-uton s a népnek volt bámulni valója a szép kocsin és az ezreket érő ékszereken, amelyeket Mahrné viselt.

Sok dolga akadt az automobilnak a legutóbbi választás alkalmával, amikor Mahr Nándor Ráczalmás községben negyvennyolczas függetlenségi programmal fellépett jelöltnek. Mahr ekkor egész nap kocsiján járta be a községeket és nem kímélt pénzt és fáradságot, hogy a szavazók szeretetét és szavazatát megnyerje.

Ugy fordult azonban a dolog, hogy a választás előtt egy nappal Mahrné Keleti Juliska is leutazott a kerületbe s egy vasuti kocsiban hangosan véleményt adott le egy barátnőjének a kerület embereiről s egynemelyek korruptségéről. Véletlenül a szomszéd szakaszban meghallották ezt a nyilatkozatot olyanok, akik érdekelve voltak a dologban, épp olyan emberek, akik Mahr-pártiak voltak. Ez döntött s Mahr a sulyos ezresek daczára, amelyeket a kerületben elköltött, nagy szótöbbséggel keresztülbukott a választáson.

A nagy bukást és fáradsalmakat kiheverendő a házaspár automobilostul a Tátrába utazott s ott töltötte az egész nyarat. Mesés összegekbe került ez a néhány heti üdülés. Mahrék ebédei és bankettjei, amelyekre csak a legelőkelőbb fürdővendégek voltak hivatalosak, épp oly híresek voltak annak idején, mint a vadászatok és automobilkirándulások, amelyek Mahr Nándor költségén történtek.

Ugyanakkor Tátralomniczon időzött Ferdinánd bolgár fejedelem is, aki megismerkedett Mahrékkal és szívesen időzött társaságukban. Amikor a fejedelem elutazott gömörmegei birtokára, Mahr Nándor kíséretében a híres Mahr-automobilon tette meg a szép utat. Akkoriban ez volt a Tátra legnagyobb szenzációja.

A fejedelem hálás volt ezért a kis szíveségért. Bucsuzáskor gyönyörű melltűt ajándékozott barátjának, sőt a sofforról sem feledkezett meg, aki aranyórát és lánczot kapott emlékül a fejedelemtől.

A regény itt éri el tetőpontját. A fejedelem barátsága aranykorszaka volt a milliomos fiu pályájának.

A házaspár hazajött Budapestre s a lefolyt esztendőben már csak keveset beszélgett magáról. A régi jó barátok, sőt az újabbak is elmaradoztak, Mahrék nem igen mutatkoztak a régi helyeken. Az automobil, a pompás, drága automobil, mintha a föld nyelte volna el. Eladták. Mahr Nándort és feleségét mindenki elfeledte.

A nyár elején újból feltűntek. De mintha csak egy házaselet szomorú végakkordja lett volna, úgy hangzott a hír:

— Keleti Juliska újból szinpadra lép!

Nem M. Keleti Juliska, mint a régi szép időben, csak Keleti Juliska. Könnyű volt ebből kitalálni, hogy vége a milliónak, vége az automobilnak, vége a házaseletnek.

Keleti Juliska fel is lépett a Városligeti Szinkörben s az utolsó löversenyeken is megjelent, de már a férje nélkül.

A millió odauszott. A dusgazdag Mahr-család pedig beszüntette a tékozló fiatal ember támogatását.

— Négy év alatt egy millió forintnak hágtál nyakára, — mondta a család, — most keressd meg munkával a kenyeredet!

— Rendben van, — szólt nem nagyon elcsüggedve a fiatal ember, — dolgozni fogok. Nem tanultam mesterséget, s csak egy dolghoz értek. A művészethez. Felcsapok színésznek.

A szót tett követte s Mahr bemutatkozott Bálint Dezsőnek, a Teréz-köruton levő „Budapesti Cabaret” igazgatójának.

— Próbálkozzék meg velem!

Az igazgatónak tetszett a szép alaku és jó külsejű ifju. Meghallgatta a szavallatát és nyomban szerepet adott neki.

Egyelőre csak a próbák folynak az egykori milliomossal. A „Föszerkesztő” czimű bohózatban a segédszerkesztő szerepet játsza. Az igazgató azt mondja róla, „ügyes fiu”, a tagok elragadónak tartják s a napokban a nyilvánosság előtt is be fogja mutatni tehetségét.

Néhány nap mulva a mindig mulató éjszakai Budapestnek rövid ideig tartó szenzációja lesz ez a fellépés. Mahr Nándor, a milliomos, a volt képviselőjelölt, mint kabaré-énekes!

KOVÁCS ÁRTHUR ELEK ur

Illinois állambeli EAST ST. LOUIS-ban és környékén képviseli lapunkat minden tekintetben. Ottani honfitársaink ügyes-bajos dolgaikban forduljanak hozzá. Czime: 719 So. 10 street, East St. Louis.

THE CITY BANK co.
Biztos, erős, megbízható.
Takarékbetétek után 4 százalékot fizet.
10 Ave. és Pearl st. sarkán.
SOUTH LORAIN, Ohio.

Magyarok Amerikában

RÉTHY LAURA HANGVERSENYE.

New York, Terrace Garden,
1907. szeptember 22-én.

Már keddi számunkban irtunk arról a szinte mesés hatásról, amelyet Réthy Laura az ő vasárnapi hangversenyével keltett. Akkor mutatkozott be a new yorki magyarságnak, amely — nyíltan mondták a teremben — ilyen magyar műélvezetben még nem részesült soha. Voltak, akik attól tartottak, hogy a műsor — Réthy Laura töltötte be az egész estét — fásztzó lesz művésznőre és közönségre egyaránt. Kellemesen csalódott mindenki. A nagy művésznő az utolsó ének szám befejeztével csakoly üde volt, mint a hangverseny kezdetén s a közönség szinte fájlalta otthagyni a termet.

Az estélyt a kitűnő zenekar Serly Lajos vezetése alatt Lavotta magyar ábrándjával nyitotta meg s így egy csapással egy más és új világba vitte át a hallgatóságot. Mikor a magyar ábránd utolsó akkordja elhangzott, a függőnyt felhúzták. Perczekig tartó taps üdvözölte a művésznőt, aki mindjárt első énekszámával, Strauss „Csárdás”-ával, lebilincselte a közönséget. A hatás minden egyes számmal fokozódott és Dankó Pista és Serly nótáinak előadásánál valóságos tapsviharban jutott kifejezésre.

Az elragadtatás csodálkozásba ment át, a mikor Réthy Laura a harmadik felvonásban mint operaénekesnő mutatkozott be. Carmen-ből énekelte „Pajkos madár a sziv szerelmé”, majd a madár-dalt. Oly hanganyaggal s oly művészi tökélyvel énekel, hogy még azok is meg voltak lepve, akik hazulról ismerték Réthy Laurát.

A negyedik felvonásban Kolozi Jenővel játszotta el a kerti jelenetet, amelyben igéző módon juttatta érvényre bájos egyszerűségét.

Mindenki azt hitte, hogy Réthy Laura az ő művészetének gazdag tárházából odaadott már minden kincset, amikor sokoldalúságának még egy újabb jelét adta. Átváltozott székely leánynya és székely dalaival elfeledtette, hogy más minőségben és más műágban bámulták meg őt még csak az imént.

Tulajdonképpen elemében azonban Réthy Laura az utolsó énekszámában volt. Magyar érzése összeolvadt ebben az énekszámában ragyogó művészetével s oly egészet, oly tökéleteset képezett, aminőt csak oly művésznő nyújthat, aki nemcsak a torkából merít, de szívének mélyéből is. A hazafias dalok egyvelegét énekelte, amelynek zenéjét ez alkalomra írta át Serly Lajos. A hatás leirhatatlan volt. A közönség szinte tombolt örömeiben és Réthy Laurának ismét, meg ismét a lámpák elé kellett lépnie.

Mindenki azzal távozott, hogy készségesen aláírja azt, amit a művésznő költő-fénje, a mit Rudnyásky Gyula irt:

*Dalolj, dalolj! Hangod zenéjét
Mély áhitattal hallgatom.
Aranyos lesz a föld göröngye,
Mig tiszta lelked drága gyöngye
Mézcsöppé olvad ajkadon.*

*A te dalodban sir a bánat
És a gyönyör kacagva cseng:
Kéj s fájdalom ölelkezése —
Ilyen az ifju szenvedése,*

Mikor az első csókért eseng.

*Mintha egyszerre énekelne
Pacsirta és fülemüle:
Napfény ragyog e bűvös ajkon
És száll a harmatesepp az alkony
Fátylán a rózsá kelyhibe.*

*A mig dalolsz májusi pompa
Báját verőfényes napon
S a csillagos éj végtelenjét,
A föld varázsát és a mennyét
Egyszerre, együtt láthatom.*

*Dalolj, dalolj! Behunyj szemekkel
Szívom lelkembe e zenét;
Lágyan suhanjon, mint egy álom,
Hisz ugyanis e hű világban
Minden mulandó, ami szép!*

Hoening O'Carroll báró new yorki főkonzul a következő levélben fejezte ki elismerését a nagy művésznő iránt: „Különös örömmre szolgál, hogy a tegnapi hangverseny kiválóan szép sikere alkalmából őszinte örömmel kifejezést adhatok. Egy ilyen művésznő, aki népdalainkat annyi meleg érzéssel és művészettel adja elő, megérdemli az itteni magyarság köszönetét és hathatós pártfogását.

A MAGYAR BEVÁNDORLÁS. Azzal ijesztgettek, hogy a magyar kormány minden erőlködése dacára aratás után a magyar kivándorlás ismét nagyobb arányokat fog ölteni. Ez a jóvendülés, sajnos, bevált. A lefolyt héten megkaptuk már bizonyítékát. KÉTEZER NYOLCZSÁZKILENCZVENHETEN érkeztek hazulról a new yorki kikötőbe, köztük ÖTSZÁZHUSZONÉGY FAJMAGYAR, 1547 tót, 276 sváb, 378 horvát és 172 oláh.

New York államban maradt 66 magyar, 158 tót, 20 sváb, 33 horvát és 5 oláh. Pennsylvania-ba ment 71 magyar, 199 tót, 21 sváb, 15 horvát és 8 oláh. Ohio államba utazott 80 magyar, 149 tót, 46 sváb, 15 horvát és 37 oláh. New Jersey államba ment 40 magyar, 190 tót, 26 sváb, 52 horvát és 14 oláh. Connecticutbe utazott 19 magyar, 62 tót, 7 sváb és 10 horvát. West Virginia-ba ment 14 magyar, 103 tót, 30 horvát és 11 oláh. Michiganbe utazott 36 magyar, 128 tót, 10 sváb, 49 horvát és 17 oláh. Missouri-ba ment 50 magyar, 117 tót, 64 sváb, 24 horvát. Delaware-ba utazott 14 magyar, 37 tót, 10 horvát. Illinois államba ment 43 magyar, 166 tót, 8 sváb, 39 horvát és 22 oláh. Indiana-ba utazott 59 magyar, 146 tót, 28 sváb, 27 horvát és 58 oláh. Wisconsin-ba ment 39 magyar, 92 tót, 46 sváb és 32 horvát. California-ba utazott 20, Colorado-ba 15 és Montana-ba 7 horvát.

MAGYAR HÁZASPÁR MEGHATÓ ÖNGYILKOSSÁGA. Kedden New Yorkban egy elaggott magyar házaspár önkezeivel vett véget az életének. A szeretet kergette őt a halálba. Szerették egyetlen gyermeküket, egy reményekben gazdag és sokat ígérő fiatal embert. A sirba dőlt. Teherré vált azóta nekik az élet. Követni akarták egyetlen gyermeküket. És követték. Most már egyesültek vele. Most már visszanyerték talán elvesztett boldogságukat.

New Yorkban a Boston Road 1069. száma alatt lakott Rémi Mór és felesége. Boldogan éltek. Rémi egy elsőrangú francia sütődének volt az üzletvezetője s mint ilyen, annyit keresett, hogy öreg napjaira is félretehett

valamit. Az anyagi jólétnél nagyobb boldogságot nyújtott azonban neki is, hű hiteztársának is egyetlen fia, aki az egyetem jogi fakultására iratkozott be. Nagy ügyvéd akart lenni. És kiváló tehetsége és vasszorgalma azzal biztatták, hogy azzá lesz, amivé lenni akar. A sors másképp akarta. Letörte a fiatal életet. Gyermeküknek elvesztésével az elaggott szülők is elvesztették életkedvüket. Sehova sem mentek többé, csak a temetőbe. Ott, gyermeküknek sirdombja felett jobban érezték magukat. Ott fogamzott meg bennük annak gondolata is, hogy együttesen mennek a halálba. Kedden végrehajtották a kétségbeesett eszmét. Világító gázzal gyilkolták meg magukat.

MAGYAR SZINHÁZ. Megemlékeztünk arról a válságról, amelybe ismét eljutott a new yorki magyar színház. A három igazgató hamarosan beleunt a dicsőségbe s a színészek ismét magukra maradtak. Szervekedtek. És szervezkedésük nagy örömlükre szolgált. Mert mi úgy hittük, hogy a színészek, ha önmaguk veszik kezükbe a magyar színház ügyét, inkább számíthatnak a sajtó és a közönség rokonszenvére. Nem is csalódtak volna, ha ők maguk is jó példával megmutatják a kartársi összetartást. Ugy látszik azonban, mintha köztük is kitört volna a klikkrendszer, amely már csirájában megöli a sikert. — Bennünket mindig a legmesszebb menő jóindulat vezérelt. Mi mindig buzdítottuk színészeinket, amikor mások cserbenhagyták őket. Tettük, mert itt New Yorkban nagy kulturális jelentőséget tulajdonítunk a magyar színháznak; tettük, mivel biztunk a színészeknek kulturtörékvésében. Ezt a bizodalunkat most maguk a színészek akarják megdönteni, amikor pártokra szakadnak egymás között. Ily körülmények között nem számíthatnak arra, hogy mi segítsük őket. Mi a színházat akartuk szolgálni, nem pedig színész-klikket. S a színházért való lelkesedésünk csak azt teszi kötelességünké, hogy ne tőrjünk el klikket, nehogy maga a színház pusztuljon el. Így gondolkozik a közönség is. Melegen ajánljuk ezt Karacs, Heltai, Horváth és Révész igazgató urak figyelmébe.

VESZEDELMEZ BÉKAVADÁSZAT. Ohio állambeli Findlayben az ötéves Urban Lulu, egy kedves magyar csöpp két még kisebb testvérével a házuk mögött levő mocsárban békavadászatra indult. Az egyik apróság beleesett a pocsolába s ha Lulu gyorsan ott nem terem, bele is fullad. A kis leány lélekjelenléte bámulattal tölt el mindenkit s most csodát nézni járnak az Urbánék házához.

AMERIKAI MILLIÓK A MAGYAR IPAR SZOLGÁLATÁBAN. Ismételve cik-

PÁRTOS PATIKÁJA

igazi magyar gyógyszerár

160 Második Avenue, 10-ik utca sarkán,
NEW YORK.

Telefonszám: 4288 Orchard.

Orvosságokat magyarországi módszer szerint készit.

Telefon utján is megrendelhető.

PARTOS CREAM

Egy tudományos arcbőr éltető, táplálja az arcbőrt s megakadályozza a ráncok és vonások képződését.

35 centes, 65 centes és 1 dolláros tégelyekben. Lillom szappan, főfájás elleni porok, bajuszkörmű a legnagyobb választékban.

Pósta utján is megrendelhető.

Sérvkötők és sebészeti szerek jutányosan kaphatók.

A BEVÁNDORLÓ

keztünk s a jövőben is fogunk cikkezni *Somlyó Arnold* honfitársunknak abbéli tervéről, hogy amerikai milliókat és amerikai szellemet kell Magyarországra gazdasági átalakítására megnyerni. Egy itteni lapotársunk a tervet és az erről megírt cikkeinket „*buborék*”-nak nevezte. Hogy beigazoljuk, miképp hazai komoly szakemberek, akik egész életüket a magyar ipar fejlesztésének szentelték, komolyan veszik a tervet és cikkeinket, ideiktatjuk az *Országos Iparegyesület* igazgatójának, *Gelléri Mór* kir. tanácsosnak lapunk szerkesztőjéhez intézett levelét. A következőket írja: „*Budapest, 1907 szeptember 14. Tisztelt barátom!* A Somlyó-féle terv csak akkor tárgyalható komolyan, ha az kelő hivatalos formában a kereskedelemügyi miniszter urhoz betérjesztetik. Hirlapi közlemények révén a miniszter tárgyalásokba nem bocsátkozhat, ha azonban módját ejted, hogy nevezett ur tervezetét egy memorandum alakjában a kereskedelemügyi miniszter elé terjeszti, azt hiszem, HOGY ILLETÉKES HELYEN NAGYON SZIVÉSEN FOGNAK VELE FOGLALKOZNI. Én a „*Magyar Ipar*”-ban cikkednek lényegét leadom és remélem, hogy azt a többi lapok is átveszik. Különben intézkedni fogok, HOGY EGY KÖNYOMATU LAP AZ ESZMÉT AZ ÖSSZES LAPOK TUDOMÁSÁRA HOZZA. Üdvözlő régi híved *Gelléri Mór.*”

A SZÖVETSÉG FÜGYÜLÉSE. Szerdán nyitották meg Clevelandon az *Amerikai Magyar Szövetség* főgyűlését, amelynek lefolyásáról lapunk jövő számában kimerítő tudósítást fogunk hozni.

EGY DERÉK MAGYAR EMBER HIRTELEN HALÁLA. Ropant megdöbbenést keltett az egész mekeesporti magyarság körében azon futótűzként terjedő szomorú hír, hogy a mekeesporti magyar közélet egyik legfáradhatatlanabb munkása, a Ref. I. M. B. S. E. tagja, a homesteadi és vidéki ref. anyaszentegyház mekeesporti leányárvaházának odaadó hűségű tanácsosa, *Polonkai László* nines többé az élők sorában. A megdöbbenő hír hihetetlennek tünt fel mindenki előtt, mert Polonkait mindenki egészséges, erős embernek ismerte, és habár utóbbi időben erős áthülés folytán gyengélkedett is, de még halála előtt való napon is kiszolgált vevőit az üzletben. Rendkívül szorgalmas, fáradhatatlan tevékenységű és amellet ritka becsületesebb üzletember volt. Nagy sikerei, miket elért anyagi téren és a közkedveltség, melynek örvendhetett, jutalma volt ezen kiváló tulajdonságainak. Kár, hogy ily munkabíró élete delén kellett sirba szállania. Nagy gyász borítja el a magára maradt özvegy, az árva gyermekek, a testvérek és nagy számú rokonok szívét, de igen nagy veszteség érte az egyházat is, melynek Polonkai

egy rendíthetetlen hűségű és lángoló lelkesedésű tagja és elöljárója volt. Nagy dolognak kellett közbejönni, hogy a leányegyház gyűléséről Polonkai elmaradjon. Amellet, ha kellett bármely templomra, vagy egyéb nemes ügyre áldozni, ez a jó ember mindenütt ott volt jószívű segítségével. Emléke meg lesz örökítve azok szívében, kik az érdemet el tudják ismerni.

Polonkai László 49 éves volt és Tisza-Dadán, Szabolcsmegyében született. Egyike volt az ugynevezett ősi amerikásoknak. Azelőtt sokáig lakott Trentonban is, hol szintén tisztelet és szeretet vette őt körül honfitársai részéről. Mckeesportra valami 4—5 évvel ezelőtt jött, és grocery-butcherüzletbe kezdett, mely olyan pártolásban részesült, hogy az év folyamán már hatalmas saját házába költöztethette be az üzletét. Sajnos, nem sokáig élvezhette ebbeli örömét. Még a tavaszi árvíz alkalmával szerzett hülése oly makacs természetűvé vált, hogy tüdejébe mindjobban befészkelte magát és lassankint örölte az erős férfi életerejét. Szerdán délebben aztán csendesen és békében elhunyt. Temetése másnap délután a mekeesporti magyarság óriási részvéte mellett ment végbe a ref. templomból, hol oly sokszor hallgatta az örök élet ígét. Idegenek is roppant számmal jelentek meg a végtisztességtételén, mert Polonkai Lászlót mindenki szerette és becsülte. A ref. egylet, melynek évek során át hű tagja volt, természetesen testületileg vonult ki a temetésre és elkísérte kedves halott tagját nemcsak a templomba, hanem a temetőbe is. Az egyleti tagokat a gyászfatyollal bevont egyleti zászló alá *Jurdik* István elnök és *Kánya* Gusztáv titkár sorakoztatták és vezették. Mikor a gyászmenet a templomajtóba ért, ott letették a koporsót és az egyleti tagok nevében Cs. *Farkas* Károly megható szavakban vett búcsút a hű tagtársától. A homesteadi egyházat Tomcsányi József egyh. tanácsos képviselte a temetésen. Bent a templomban a gyásznékek elhangzása után az elhunytak lelkipásztora, *Harsányi* Sándor, kihez az elhunyt szívének minden igaz szeretetével ragaszkodott mindenkor, tartott megindító halotti tanítást a derék férfi felett, kiemelve annak érdemeit egy családja iránt, mint a társadalmi és egyházi téren. Ezután egyenként és szépen elbucsuztatta az elhunytat összes kedveseitől. Polonkai Lászlót otthon özvegy édesanyja, itt pedig özvegy hitvestársa, szül. *Albert* Mária és két gyermeke siratják. A koporsó mellett ott volt az elhunytak *Albert* nevű testvére, továbbá az *Albert* Lajos és *Albert* János családok, *Rudik* János, *Kozora* András, *Német* Albert stb. sok jóbarát, szomszéd, ismerős. A sirnál az egyház utolsó áldásának elhangzása után még Gás-

pár *Gyula* alelnök, *Gavallér* Ignác és Cs. *Farkas* Károly búcsúztatták el utoljára az egylettől a kedves távozó testvért.

MAGYAR BÁNYA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG. Ismételve adtuk hirt a magyar bányarészvénytársaságról, amely Ohio állambeli *Parletten* 560 acrenyi szenterületet vásárolt meg, hogy ott minden tekintetben magyar bányatelepet létesítsen. Ez a bányatelep csakis magyar munkásokat foglalkoztat, de viszont minden munkásnak legalább is egy részvényt kell vennie. Teszi ezt azért, hogy a telep üzemét sztrájk meg ne akasztassa. A bányamunkás egyuttal bányatulajdonos lévén, a munkások szövetségének törvényei rája nem alkalmazhatók, mert a bányatulajdonos sztrájk esetére is dolgozhat. A magyar telep különben a szövetség által meghatározott béreket fizet a munkásoknak. Kétségtelen, hogy a magyar bányatelep ilyen körülmények között gyorsan és egyre nagyobb virágzásnak fog indulni. — A részvények ára darabonként ötven dollár. Aki egy részvényt vesz, ennek árát azonnal lefizesi, aki kettőt vesz, felét fizeti le azonnal, aki tízet vesz, az ár 25 százalékát, aki huszat vesz, az ár tíz százalékát fizeti le azonnal. Minden kérdésre szívesen ad felvilágosítást: BORS GYULA 1030 Market street, WHEELING, W. Va., ahova a részvények ára is küldendő.

MÜKEKVELŐI ELŐADÁS RANKINBAN.

A *Rankini* Első Magyar Műkedvelő és Önképzőkör műkedvelői október hó másodikán hozzák színre *Szigligeti Ede* remek népszínművét, „A CZIGÁNY”-t. Az előadás iránt, mely az érdemes egyesület legkiválóbb elemeit szólítja sorompóba, ugy Rankinban, mint vidékén nagy az érdeklődés s ha az előjelek nem csalnak, az 5-ik utcza és *Hawkins* Ave. sarkán levő *Schwartz-féle* Hallban, a hol az előadás fog tartatni, a magyarság százezreinek lesz része egy feledhetetlen estébe. A *Bukorov* *Dusán* rendezése alatt serényen folyó próbák a legjobb előadást ígérik. Az előadás esti félnyolcezkor veszi kezdetét.

(77, 78)

FELHÍVÁS

A monongahelavölgyi görög katolikus magyarokhoz.

Tudvalevő, hogy *Homesteadon* megalakult a görög kath. magyar hitközség. Kivül esnek célunkon, hogy az új magyar egyházközség jelentőségét és fontosságát e helyen és alkalommal ismertessük. Azt azonban állítani merjük, hogy az új hitközségbe való lépés erkölcsi és hazafias kötelessége minden amerikai magyarnak. Ideiglenes imaterem a 8-ik utczában 526. szám alatt. Az elöljáróság.

(77, 78, 79, 80)

THE ORIENTAL BANK

A Keleti Bank

182-184 BROADWAY, fiók a Bowery és Grand street sarkán, NEW YORK

Tőke és felesleg \$1,850,000

R. W. JONES, Jr. elnök
LUDWIG NISSEN, ERSKINE HEWITT, CARLES J. DAY alelnökök
GEO. W. ADAMS, pénztáros

NELSON G. AYRES, első alelnök
R. B. ESTABROOK, helyettes pénztáros
LEOPOLD FRIEDRICH, a külföldi osztály vezetője

CZIVÉLYESEN MEGHIVJUK ÜZLETI ÖSSZEKÖTTETÉSRE
KÜLFÖLDI PÉNZEKET VESZÜNK ÉS ELADUNK UTAZÓK SZÁMÁRA HITELLEVELEKET FOLYÓSITUNK
IMPORTÁLÓ KERESKEDŐKNEK ÜZLETI HITELT BIZTOSITUNK
VESZÜNK ÉS ELADUNK MAGYAR ÉS OSZTRÁK ÉRTÉKPAPIROKAT.

AMERIKAI DOLGOK

HATMILLIÓS KEZESSÉG. Chicagóban megjelent Rockefeller Vilmos és Archbold János, hogy a Standard Oil Co.-ért hatmillió dollár erejéig jótálljanak. Erre a kezességre azért volt szükség, mert csak ily módon lehet az olajtársaság felebbezással Landis bíró ama híres ítéletével szemben, melyben a bíró a társaságot 29,400.000 dollárral sújtotta.

A SZÉP PAULÁT DEPORTÁLTÁK. Klippenburg Paulát, aki Bécsből jött ide Amerikába, hogy egykori udvarlója, Miller Horace new yorki milliomos ellen pört indítson a házassági ígéret megszegése czimén, visszaküldték. Nem azért nem engedték partraszállani, amit Miller szeretett volna, t. i. erkölestelen előélet miatt, hanem „formai dolgok” miatt.

HAJÓTÖRÖTTEK. Az alaskai vizeken levő Animak-szigeten egy vámbajó rátalált az aug. 9-én elsüllyedt „John Curier” hajó 243 utasára, illetve személyzetére. A szerencsétleneknek csak egy hónapra való eledelük volt és most már az éhenhaláshoz voltak közel. A hajótörötteket Seattlebe szállították.

HARMINCZ NAP A SZIKLASZIGETEN. Márczius 20-án indult a Virginia állambeli Norfolkából a „Prussia” nevű bárka 10 matrózzal és egy utassal a Washington állambeli Fort Townsendbe. A hajót utközben egy sziklaszigetre vetette a vihar és ott éltek heten több mint egy hónapig. Annyi időbe telt ugyanis, amíg a bárka roncsaiból esónakot tudtak tákolni és emberlakta part-ra tudtak jutni. A hajótöröttek egy részét a Tennyson hajó most hozta New Yorkba.

ELSÜLYEDA VONAT. Az Ohio állambeli Creston és Sullivan között egy vonat a szó szoros értelmében a föld alá süllyedt. A vasutasok megmenekültek. A szerencsétlenség okát még nem állapították meg.

HERCZEGI „ÜZLET.” Thurn-Taxis Victor herceg New Yorkban lakó felesége kellemetlen helyzetbe jutott a férje bűnös könnyelműsége miatt. A hercegnének a rendőrbíróság előtt kellett számot adnia afelelől a mellü felől, amely tulajdonában van, amit azonban még Bostonban vásárolt — természetesen hitelbe — hercegi férje. A 750 dolláros kifizetetlen mellü bizony majdnem kiheverhetetlen bajba keverte a hercegnét már csak azért is, mert ez az ékszerdarab sorra járta a zálogházakat.

MEGZAVART MULATSÁG. A Barnard és a Columbia egyetemek női hallgatói kedélyes estét rendeztek New Yorkban a Broadway és a 120-ik utca sarkán levő előkelő helyiségben. A kiszolgáló leányok javában

hordták fel a jobbnál jobb csemegéket, amikor a szálloda maeskája bejött, hogy elfogyaszsa az ő csemegéjét, amit magával is hozott. Az ő csemegéje egy jól kifejlesztett, még eleven patkány volt, amit valahol lent fogott a pinczében. Keresett magának valami jó helyet. Ha még olyan előkelő helyiség lett volna is, jobbat aligha talált volna, mint a minőt választott. Egy szép diákkisasszony ölébe ugrott fel és oda tette le a szájában ficzkádozó patkányt. A leány persze kétségbeesetten ugrott fel és a következő pillanatban a diákkisasszonyok térdig emelt szoknyákkal ijedten ugráltak fel a székek és asztalok tetejére. A kiszolgálónők földhözcsapták a tálakat és eszük nélkül futottak ki. A földön hömpölygő tea-tengerben pedig ott eviczkélt a patkány, a macska, az uszó torták, sütemények és sonkás kenyerek között. A nagy tea-estély azért mégis csak jó mulatsággal fejeződött be.

AGYONNYOMTA A GYERMEKEIT. New Yorkban Auerbachné gyermekágyi lázban feküdt. Mellette feküdt két kis ikergyermek. Az asszony lázas állapotában ráfeküdt a két csecsemőre és agyonnyomta őket.

KIGYÓK A LEVÉLSZEKRÉNYBEN. A New Jersey állambeli Bloomfielden Baldwin György postás ki akarta venni postaszekrényből a leveleket, amikor valami hideg dolog hirtelen rácsavarodott a kezére. Ijedten kapta ki a kezét a dobozból. Két csunya fekete kigyó volt. A postásnak az ijedtségen kívül semmi baja sem történt. A rossz tréfacsinálókat nyomozzák.

TIZ ÓRA HOSSZAT A KOPORSÓBAN. Az Iowa állambeli Dubuqueban Lorraine Roy egyetemi hallgató felvétette magát a diákszövetségbe és alávetette magát a ceremóniáknak. Mikor a kisebb dolgokon már átesett, bekötötték a szemét, kivitték egy tanyai ház pinczéjébe, ott koporsóba fektették, meggyújtották körülötte a gyertyákat, levették szemiről a köteleket és magára hagyták. Az üvegtető rácsapódott és Lorraine 10 óra múlva szabadították csak ki kellemetlen helyzetéből.

25 ÉVIG VÁRT. Baldwin Clayton szerdán vezette oltár elé menyasszonyát, Woodin Violát, akit 25 év előtt jegyzett el magának. A leány már 25 év előtt is férjhez mehetett volna, de a tulságba hajtott köteleességérzet miatt nem tette. Beteg anyját és nagynénjét ápolta, akiknek kivülről senki támaszuk sem volt. Most, hogy már mind eltemette, férjhezment Baldwinhez, aki a 25 év alatt annyira megvénült, hogy felesége idestova folytathatja áldozatkész munkáját: lehet a férje ápolója.

A Nagyvilágból

A TRÓN TÁMASZA. Szeghalmon, Békésmegyében nagy ünnepek keretében leplezték le Kossuth Lajos szobrát. A leplezésen Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter volt az ünnepi szónok. Beszédének tárgya Magyarország függetlensége volt és azt mondta, hogy a függetlenségi pártra támaszkodva lehet csak egy hatalmas államot felépíteni. Kossuth kifejezte azt a reményét is, hogy a királyban is meg fog érlelődni a gondolat, miszerint a trón leghatalmasabb támasza az önálló és független Magyarország.

SZENT A BÉKE MAROKKÓBAN. Drude tábornok előtt megjelent az Alezeeyan, Zenata és Yyaidan törzsek 19 kapitánya és a már félbeszakított béketárgyalásokat újra felvették. Drude tábornok feltétel megadását, a fegyverek átszolgáltatását és tuzok adását követeli arra az időre, míg a feltételek teljesen végre nincsenek hajtva. A három törzs maga rakatja le még a nem harcra bészülőttekkel is a fegyvereket. A törzsek kötelezték hagukat arra is, hogy a casablancai mészárlás főbűnöseit kiszolgáltatják. — Mulai Hafid trónkövetelő seregével Marokkó városa alatt termett, hogy Abdul Azizt a szent városból kiverje. A trónkövetelő kiáltványában, melyből a hatalmaknak is küldött, arra kéri a hatalmakat, hogy maradjanak semlegesek és biztosítják őket, hogy a külföldieket semmi bántódás sem fogja érni.

A MUSZKA FLOTTA. Hire futott, hogy az oroszok egy 23.000 tonnás hadihajót akarnak építeni. A tengerészetügyi miniszter ezt a hirt, mint korait, megczáfolta. Nem tagadta azonban, hogy szándékukban van 4 csatahajót, 8 czirkálót és sok torpedót építeni. A miniszter kijelentésében fontos az, hogy minden hajót orosz hajógyárban készítsenek.

GUATEMALA ÉS HONDURAS. Cabrera, guatemalai elnök hajlandónak mutatkozik, sőt hajlandóságának kifejezést is adott, hogy Hondurasban Bonilla volt elnököt Davila elnökkel szemben visszasegítse az elnöki székbe. Ez a dolog könnyen háborút idéz elő a két köztársaság között, még mielőtt a köztársasági köztársaságok békekonferenciája összeült volna.

FÉRJHEZ MENT. Montignoso grófnő, Frigyes Ágost szász király elvált felesége Londonban Toselli olasz zongoratanárral házasságra lépett. A házasságkötésnél három tanu szerepelt. A házasság, mint Bécsből jelentik, már meglehetősen sürgős volt, amennyiben Montignoso grófnő születendő gyermekének még így lehet törvényes apát adni. Toselliné a szász királytól 36.000 márka évi tartásdíjat kap.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÜHNE

Pénzutalványok és hitellevelek a világ minden részére
Örökségeket és követeléseket pontosan behajtanak

15 WILLIAM STREET NEW YORK

A BEVÁNDORLO

A magyar bevándorló és az amerikai magyarság közös szellemi folyóirata.

Minden kedden és pénteken
A „Bevándorló” újságvállalat: Makray Aladár.
Szerkeszti
SINGER MIHÁLY.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
327 East 13th Street, New York.
Telefonszám 4350 Orchard.
Pittsburgi iroda: 1040 Forbes street, Pittsburg, Pa.
Irodavezető: dr. Hódinka Tivadar.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:
New York város és Canada egész évre \$3.00
Egy. Államok egész évre 2.50
Magyarország egész évre 4.00

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every Tuesday and Friday
Published by the "Immigrant" Publishing Co.
Aladár Makray.
Edited by
MICHAEL SINGER
Editorial Rooms: 327 East 13th Street, New York
Telephone: 4350 Orchard.
Pittsburg offices: 1040 Forbes street, Pittsburg, Pa.
Manager: dr. Theo. Hódinka.

SUBSCRIPTION RATES
For New York City and Canada 1 year \$3.00
For the U. States 1 year 2.50
For Hungary 1 year 4.00

Szilánkok

— A hazai lapokban olvassuk, hogy *Hengelmüller* báró washingtoni nagykövetünk Trencsénmegyébe utazott a tót kivándorlásnak a helyszínén való tanulmányozására.

— Meglepő, hogy a nagykövet ur tanulmányoz. Meglepőbb, hogy a KI-vándorlást tanulmányozza. Tán csak nem pályázik a magyar kir. belügyminiszterségre, amely különben is eddig még nem üresedett meg?

— Az Amerikába való BE-vándorlással kellett volna megbárosított nagykövetünknek törődni, az *itt* élő tótokat kellett volna némi figyelemmel kísérni, akkor talán megtudták volna odahaza, hogy él Washingtonban egy uriember, aki Magyarországot képviseli.

— Az angol lapok egekig magasztalnak egy Eaton nevű férfit, aki a vízbe fulladt, amikor abból egy gyermeket akart kimenteni. Ez az Eaton kenyéradója, egyetlen támasza volt árvaságra jutott hét gyermekének, özvegyiségre jutott feleségének.

— Eaton tettét hőstettnek nevezném én is, ha társadalmi rendünk olyan volna, hogy az életmentő férj özvegyét, az életmentő apa árváit a társadalom, a köz látná el kenyérrel. Amíg özvegyéről és árváiról nem gondoskodik senki, alig volt neki szabad egy idegen emberéletért kockára tenni a maga életét, amely egyúttal hét gyámoltalan gyermeknek s egy tehetetlen asszonynak az élete volt.

— Mennyivel több lélektani erő van ama magyar házaspár öngyilkosságában, amelyről lapunk más helyén írunk! Ók éltek gyermekükért, éltek azért és abban, akinek életet

A BEVÁNDORLO

adtak. Életük elvesztette tartalmát, amikor elvesztették gyermeküket. Mentek ők is meghalni, avagy feltámadni egy új életre feltámadó gyermekükkel.

F A J P O L I T I K A.

Irta: *Hock János.*

A „Magyarország”-ból vesszük ezt a cikket:

Örömmel olvastam, hogy a legújabb hunyadmegyei telepítést a földmivelésügyi kormány végre nyélbeütötte. Egy láncszeme ez a nemzeti politikának, amely a fenyegetett Erdély megerősödése mellett egyúttal a kivándorlási láznak is hathatós ellenszere.

Szinte példabeszéddé vált, hogy „*akié a föld, azé a haza*”. Ezért volt az osztrák politikának is évszázadok óta mindig vezető eszméje a nagy magyar birtokok elidegenítése.

A kurucz szabadságharcok után egymásután foglalta le a császári kamara szabadsághöiseink birtokait. Az elkobzott jószágokból pedig megkezdődött a hadizsákmány kiosztása. Rákóczi, Bercsényi, Forgách Simon, Eszterházy Antal és Csáky Mihály javadalmaiba német generálisok ültek. A Stahrembergék, Zinzendorfok, Trautsonok, Sickingenek, Schönbornok és Caraffák. Így került északkeleti Magyarország néhány rövid év alatt teljesen idegen kézbe.

Győzedelmeskedett tehát az egész vonalon Kollonich politikai végrendelete, amely független államiségünk megtörését a magyar földbirtok kisajátításától várta. Nyíltan kimondotta, hogy a felséges uralkodóház csak törekedjék minél több birtokot összeharcolni és kiosztogatni a német uraknak.

Ezt a rendszert később egymás kezéből vették át uralkodóink s összekapcsolták idegen telepítésekkel. Mindjárt a szatmári békekötés után tizennégyezer gyarmatot hoztak be Svájcából és az inséggel sujtott sváb földről. 1715—1720-ig 230 német falut telepítettek le csupán a Dunántul. Mária Terézia idejében pedig még nagyobb lendületet vett a németesség átültetése és Dél-Magyarország teljesen idegen kézre került. II. József is folytatta anyja politikáját. Behozta az idegent, kiszorította a magyart, — hogy annál könnyebben beleolvashassák hazánkat az osztrák birodalmi egységbe.

Szervezték a határörvidéket s felállítottak a Székelyföldön két gyalog- és egy lovasezredet. A székelyek, akiknek ősi jogaiknál fogva külön katonai szervezetük és kapitányságuk volt, nem akartak fegyvert fogni s inkább kimenekültek Moldvába és Bukovina déli sarkába, hogysem ősi jogaikat feladják.

E székely menekültek a mai csángók, akik a csiki és háromszéki kivándorlóknak egyenes leszármazottjai.

A székely fajszivósság azonban sikeresen megküzdött az évszázados idegen nyomással és nemcsak nyelvüket őrizték meg, hanem szaporodtak és megerősödtek. A román és orosz környezet nem tudta őket felszívni. Ellenkezőleg! Ók szívták fel a közjük került idegen elemet. Bizonyítják ezt a román, orosz és német eredetű családi nevek, amelyek a csángók között törzsozós magyar családokká alakultak át.

Ezt a tiszta, színmagyar elemet visszatelepíteni elsőrangú politikai kérdés. Én egyenesen a Gondviselés kezét látom benne, hogy az erdélyi magyarság megerősítésére a csángókat nekünk fentartotta.

Ez az elem, amely magyarságát csodálatosan megőrizte, szaporaságánál és zárkózottságánál fogva kiválóan alkalmas a fajpolitika céljaira. Erkölcös, vallásos nép s jó tulajdonságai közé tartozik a nyelvéhez, faji sajátosságaihoz való szívós ragaszkodás.

Ősi szokásainknak és hagyományainknak folytonosságát állandóan fentartják. Még most is lebontott hajjal gyászol náluk az asszony. A férfinép pedig régi magyar szokás szerint kalap nélkül jár egy évig gyászban és így jön be a hunyadmegyei telepekről esőben, hóban a városba. Házaikon és butorai, kon még most is ott diszeleg mindenütt nemzeti érzésünknek ősi jelvénye. A magyar virág. A tulipán!

Amerika őket nem izgatja. Visszavágyódnak az elhagyott hazába. A csángó kivándorlásnak végső eszménye Bukovinában Magyarország.

Szaporodásukra pedig csak egyetlen adatot hozok fel. 1890-ben telepedett le Déván 52 család 280 lélekszámmal. Egy évvel ez előtt, amikor lenn jártam közöttük, már 126 család volt 650 családtaggal. Isten áldásának tekintik a gyermekeket. Az „Egyke” rendszert nem ismerik. Sok olyan csángó család van, amely 14—16 gyermeket nevel fel.

A csángótelepítés fontosságát nálunk már a 80-as évek elején felismerték. Divatba jött, de a magyar szalmatűz itt is csakhamar kilobbant. Hozzájárult ehhez az a sikertelenség is, mely a hibás telepítési módszernek következménye volt.

A magyar társadalom áldozatkészsége indította meg e mozgalmat 1883-ban és herceg Odescalchy Arthur állt az élére. Behozta az első rajt s ezt a hegyvidéki, állattenyésztő népet levitte a Tisza árterületeire, Sándoregyházára, Székelykevére és Pancsovára. Természetes, hogy nem tudtak minden átmenet nélkül, egyszerre beletörődni az éghajlati és helyi életviszonyokba.

Egyik részük azután elment Gyorokra, a hol szőlőmunkásoknak akarták őket felhasználni. Olyan munkára fogták őket, amivel sohasem foglalkoztak. Ehhez különös hajlam kell és hosszas gyakorlat. Egy új nemzedék, amelyet belenevelünk. A nagyobb rész pedig csalódottan szállingózott vissza elhagyott havasai közé.

Annál jobban bevált a telepítés Hunyadban, ahol jó tulajdonságaik teljes mértékben érvényesülhetnek. A hunyadmegyei 94 százalékos 380 ezer főnyi román tengerben a csernavölgyi csángótelepek képezik az első magyar sziget, amely a székelységet a mezőségeen át Magyarországgal összekapcsolhatja. A legújabb csángótelepítéssel pedig a Cserna és Maros völgyében egy erős magyar medenczét nyertünk, amelyet feduzzasztani és továbbfejleszteni kell.

Csak hogy egy erőteljes telepítési politikára az a három millió forint alap, amelyet e célra az 1894:V. t.-cz. kijelöl, nevetségesen csekély. Ezzel rendszeres gazdasági akciót és nagyszabású fajpolitikát nem lehet megindítani. Pedig itt igazán nem volna szabad fukarkodni. Poroszország megmutatta, hogyan kell állami akcióval támogatni egy öntudatos és erős fajpolitikát. Pedig a magyar telepítés fölötté áll a porosznak, mert a mi fajunk statisztikája jobb még a románságénál is; holott Poroszországban a lengyel faj a szaporább.

Még az évszázados osztrák nyomás sem tudott bennünket czélzatosan gonosz birtokpolitikájával kiirtani. Hiába adta még az öt-

venes években is a krassó-szörényi végvidék kincstári javait, több, mint 200 ezer hold ös-erdőt és termőföldet holdankint hetven krajczárjával az osztrák vasutnak, — hiába osztogatta a magyar ősi birtokokat osztrák családoknak, udvari papoknak és generálisoknak, ez a föld lassanként még az idegenek szívére is átmelegítette és őket észrevétlenül magyarrá gyúrta. Munkával, értelmiséggel, hazafiséggel pedig mi is visszahódíthatjuk lassanként hazánk elidegenített részeit s erős fajpolitikával és rendszeres telepítéssel befejezhetjük a reánk váró nagy munkát: nemzeti megerősödésünket!

UJSÁGOK PANASZA.

Papirgyárosok egyre fölemelik az árakat.

Ha az olvasó tudná, hogy mennyi bajjal, gonddal, munkával és költséggel jár egy újságnak előállítás, bizony első dolgának tekintené az újság árának beküldését és nem halasztgatná a fizetést azzal: majd ha erre jár az ügynök.

Olvasóink alig fogják elhinni, pedig igazat mondunk, amikor azt állítjuk, hogy a lap tulajdonos az előfizetőkre — ráfizet. A lap szerkesztése, kiszedése, nyomtatása, papírja, postai szállítása és az ügynök jutaléka oly összeget képviselnek, amelyből mindenkinek jut, csak a lap tulajdonosának nem. Ez a hirdetésekre van utalva tisztán s a hirdetésekkel fedezi azt a veszteséget is, amelyet a késedelmes fizetők okoznak.

A papirgyárosok most még súlyosabbá teszik az újságtulajdonosok s különösen a magyar újságtulajdonosok amugy sem irigylendő helyzetét. Annyira felemelték most már az újságpapír árát, hogy válságba sodorják vele a lapkiadókat.

E jogtalan kizsákmányoltatás ellen a nagy angol és német lapok tulajdonosai állást foglaltak a minap. Egy gyűlésen elhatározták, hogy a papirtruszt megrendszabályozására és az újságkiadók érdekeinek megvédésére felkéri Roosevelt elnököt.

Közben azonban mégis drágábban kell fizetnünk a papirost. Szóval több pénzre van szükségünk. Szolgáljon ez hátralékos előfizetőinknek intésül arra, hogy tartozásukat mihamarabb kiegyenlítsék.

A KIVÁNDORLÓ.

Odahaza is lesik a hiénák a szegény embert.

Mi egyre intjük ideérkező honfitársainkat, hogy őrizkedjenek az itteni kikötőkben reájuk leső hiénáktól. Most azonban nemcsak New Yorkban fosztogatják a bevándorlót,

hanem fosztogatják odahaza a kivándorlót is.

Példa rá a következő eset:

Kohut Ferencz szirtei földmives minap érkezett meg a budapesti keleti pályaudvaron a falujából. Ami kis ingósága volt, azt pénzzé tette, hogy Budapesten és Fiumén keresztül Amerikába induljon szerencsét próbálni. Most szállást akart keresni, ahol meghálhat és másnap folytassa utját. A pályaudvar előtt eléje toppant egy fiatal ember, aki, miután szép szóval kivette Kohut Ferencztől, mi járatban van, így szólt:

— Drága ám az utazási jegy, ha Fiumában veszi. Tudok egy bankot, ahol 160 koronáért adnak vasuti és hajójegyet is New Yorkig. Csakhogy most már be van zárva. Meghálhat az én szállásomon, reggel majd együtt odamegyünk a bankba.

Alig tettek néhány lépést, szembe találtak egy elegáns, czilinderes urral:

— Jó napot, igazgató ur, — köszöntötte őt a fiatal ember, — éppen önhöz akartam menni ezzel a jóemberrel. Talán lehetne még ma egy Amerikába szóló hajójegyet kapni.

Az elegáns ur megigérte, hogy kivételesen megteszi ezt a szívességet, átvette a parasztembertől a jegy árát és eltávozott azzal, hogy visszahozza a jegyet. Alig hogy elment, a fiatal ember is el akarta hagyni Kohutot valami ürügygel. Csakhogy ekkorra már elveszett a földmives bizalma és segítségért kezdett kiabálni. A rendőr mindjárt el is fogta a fiatal embert, és már be akarta kísérni a főkapitányságra, amikor lihegve érkezett oda a másik fiatal ember és azt mondta, hogy az igazgató visszaküldi a jegy árát és majd csak holnap fogja elhozni.

A rendőrség megállapította, hogy a fiatal embernek Herzer Tamás a neve, pinczér és kivándorlásra való csábítás miatt már volt büntetve. Persze, letartóztatták. A legérdekesebb az egész dologban azonban az, hogy Kohut Ferencz nem mehet Amerikába; egyelőre legalább nem, mert a 160 koronát a rendőrség letétbe helyezte, anélkül pedig Kohut nem utazhat.

SZÉNINSÉG.

Ezért is a kivándorlást terhelik.

Magyarországon egyéb inség mellé a széninség is becsapott.

Az inség megokolására Szende Lajos, a Magyar Általános Kőszénbánya Rvt. vezérigazgatója, a következőket jelentette ki:

— A kivándorlási kérdés és a szénkérdés teljesen fedik egymást Magyarországon. Magyarországon ez évben mintegy 600.000—700.000 tonna szén hiányzik. Az 1905-ik

év őszén a tatai bányavidék 5000—5500 tonna szenet produkált naponként. 1906-ban már 7000 tonna termelésére voltunk berendezkedve. Ezzel szemben ma alig termelünk naponként többet 4000 tonnánál s az év folyamán a napi átlag valószínűleg 4500 tonna lesz. Ez az egy bánya tehát 2000-tól 2500 tonnáig terjedő mennyiséggel fokozhatná napi termelését, vagyis évenként 600.000—750.000 tonnával, ami azt jelenti, hogy a tatai bánya egyedül kitermelhetné a még hiányzó mennyiséget. Ha a magyar bányáknak elegendő vajúszemélyzetük van, akkor élükön a salgótarjánival 20—30 százalékkal fokozhatják a termelést, ami 7 millió tonna évi termelésnél másfél, sőt két millió tonna többletet is kitesz és teljesen elég az igények bőséges kielégítésére, sőt a kivitelnek mai mennyiségében való fentartására is.

A szénhiány tehát nagyrésztben csak munkáskérdés. A kitünően iskolázott kivándoroltak helyett újakat kell kiképezni és a régieket magasabb munkabérekkel visszanyerni. Emellett nem szabad elfelejteni, hogy a bányavállalatok termelési költségeinek 60—70 százalékát teszik ki a munkabérek. 6000—7000 munkás napi bérének egy félkoronával való felemelése egy millió korona költség-többletet okoz.

Ezekhez járul a waggonhiány és a vasuti üzem fennakadása, amelyet sürgősen orvosolni kell. A magyar bányák emiatt kénytelenek voltak üzemüket redukálni, ami nagyon fokozta a munkások elégedetlenségét.

HUNFALVY HUGO

Hites ügyvéd és jogtanácsos, közjegyzői hivatal.
Iroda a főpostával szemben.
231 BROADWAY NEW YORK City.

DAYTONBAN

Ohio államban és környékén RADÓ LAJOS ur képviseli a „Bevándorló”-t. Előfizetési díjakat felvehet és nevünkben nyugtázhat. Melegen ajánljuk Radó urat honfitársaink pártfogásába.

TRENTON LEGJOBB FOGORVOSA

Dr. J. S. Miller

184 SOUTH BROAD STREET.
Olcsó, jó, pontos és fájdalom nélkül dolgozik

ALAPITATOTT 1889. EGYESULT ERŐVEL.

JACOB KLEIN

MAGYAR BANKHÁZ, HAJÓ- ÉS VASUTI ÜGYNÖKSÉG, KÖZJEGYZŐI IRODÁJA

1340 Penn Ave., PITTSBURG, PA., és 207—6th Ave., HOMESTEAD, PA.

KÜLDÜNK PÉNZT az ó-hazába olcsó áron és 30 nap alatt kézbesítjük a pénz átvételét igazoló postai feladó levéllyel.

VESSÜNK ELADÜNK külföldi pénzeket. Pénzket elhelyezünk bármely hazai bankba, vagy a magyar királyi postatakarékpénztárba és beszeresszük az eredeti betétkönyvecskét.

ELADÜNK HAJÓJEGYEKET a leggyorsabb hajókra a hajótársulatok eredeti árán és utasaink a leggyorsabb vonattal a Pennsylvania Union depójáról továbbíthatnak New Yorkba.

ELFOGADÜNK BETÉTEKET A „HUNGARIAN AMERICAN SAVINGS & TRUST CO.” JÁVARA IS.

MAGYAR AMERIKAI TAKARÉK ÉS HITEL TARSULAT, DUQUESNE, PA.
Két százalékos csekk számlára. Négy százalékos betét számlára

ALAPTŐKE ÉS FŐLŐSLEG \$175.000.00.

Hazai Dolgok

Kochmeister báró meghalt.

BUDAPEST. A régi Pestnek egy tipikus alakja halt meg pátriárkai korban, hosszú betegség után. Kochmeister Frigyes báró, akinek a nevére az ifjabb nemzedék már nem is igen emlékszik, kilencvenéves korában elhunyt az Andrásy-ut és Rózsa-utca sarkán levő palotájában, ahol nevelt leányával és annak gyermekeivel lakott együtt.

Kochmeister Frigyes régi pesti német polgári családból származott, amelynek a tagjai évszázadok óta gyógyfüvel kereskedtek és óriási vagyont gyűjtöttek össze. Az elhunyt is gyógyfüvel kereskedett, üzlete az Arany János-utczában volt s vezetésétől csak akkor vonult vissza, amikor az aggkor megtörte erejét. Élénk részt vett azonban a közéletben is. Városi bizottsági tag volt, huszonöt évig elnöke a Kereskedelmi Kamarának és szintén elnöke a Kereskedelmi Akadémiának. Ebbeli tisztségének ötvenéves jubileumát tavaly ünnepelte. A király a kereskedelem terén szerzett érdemeiért már régebben bárósággal tüntette ki.

Kochmeister neve akkor lett népszerűtlenné egész Magyarországon, amikor vagy tizenkét évvel ezelőtt, a gyapju-utczai német színház leégése után két másik társával együtt memorandumban fordult a királyhoz, kifejtve, hogy milyen szükséges a német színház Budapesten. Ezen felzúdult az egész magyar közvélemény, amelynek háborgó nyomása alatt azután Kochmeister visszavonult a közéletől, lemondott városi bizottsági tagságáról és kilépett a szabadelvű pártból is, amelynek fanatikus, csontos hive volt. Csupán a két kereskedelmi intézménynél viselt állásait tartotta meg.

Klári néni.

BUDAPEST. Ráth J.-né fővárosi uriaszszony lakására beállított egy alacsony, kővér, 42—45 év körüli asszony és bemutatkozott:

— Én Klári néni vagyok. Azután szapora bőbeszédűséggel elmondta, hogy Debreczenből érkezett s egyenesen Ráthék debreczeni rokonainak nógatására toppantott be. Debreczenben sokat beszélgettek Ráthékról, s anynyira magasztalták őket, hogy ő (Klári néni) nem állhatta meg, hogy fel ne keresse őket. Sőt olyan jól érzi magát, olyan otthonosan, hogy mindjárt meg is telepedik náluk és néhány napra vendégük marad.

Ráthné a megnyerő külsejű asszonyt, aki olyan hízogóan simult hozzájuk, rokonaira való tekintettel, örömmel fogadta.

Klári néni, amikor az uti port leverte egy kicsit a cipőjéről, bizalmasabb dolgokról is kezdett beszélgetni. Hamiskásan mosolygott előbb, azután félrehívta Ráthnét és bizalmasan értésére adta, hogy jövetelének más czélja is van ám. Jól tudja, hogy Ráthnének gyönyörű eladó leánya van és ezért ő eleven völegényt is hozott. Az ipse a Hungária-szállóban lakik s kitűnő parthie, 70.000 korona készpénze van a takarékbán. Ráthék nagyon megörültek a váratlan szerencsének amikor Klári néni a következő napon azzal a hírrel érkezett haza, hogy a völegénynek való másnap tiszteletét teszi, — egészen czifrúra kiöltöztették az egész lakást. A következő nap délutánján lázas türelmetlenséggel várt az egész család a fiók-Rothschildra. Öt óra tájban, mikor már Ráthék megunták a várakozást, és türelmetlenkedni kezdtek, Klári néni egyszerre felpattant:

— Kimegyek, és megnézem, hogy jön-e. — Ezzel kifutott az utcára és nem is tért vissza többé. Ez talán nem érintette volna kellemetlenül a Ráth-családot, de hamarosan meggyőződhetek arról is, hogy „Klári néni“ nem távozott üres kézzel. Minden értékes holmit, ami kezeügyébe került, ott tartózkodása alatt ellopott.

A féltékeny szerető.

BUDAPEST. Czeglédi István szadai asztalosmesternek rosszul ment a sora s hitelezői nap-nap után zaklatták. Ezért elhatározta, hogy kimegy Amerikába s az ott keresett pénzzel kifizeti majd adósságait. Ezen szándékát 1904. május 24-én végre is hajtotta s itthon hagyva feleségét és 4 gyermekét, kivándorolt Amerikába. Mialatt kinn Amerikában nehéz munkával kereste a dollárokat, amelyeket szorgalmasan küldözgetett haza feleségének, az otthonmaradt asszony vigán élte világát s csakhamar bűnös szerelmi viszonyt kezdett Pleszl József szadai asztalosmesterrel. Eleintén titkolták a viszonyt, de később az asszony már nem csinált titkot abból, hogy Pleszl Józsefnek lett a szeretője. Az asszony könnyelműségének hire eljutott Amerikába is a férj füleibe, aki erre a mult év december 27-én váratlanul hazajött. Kérdőre vonta az asszonyt, aki bevallott mindent, de miután javulást ígért, a férj megbocsátott neki. A házibarát Pleszl azonban nem akart egykönnyen lemondani az asszony szerelméről s folyton ostromolta ezt, hogy hagyja ott az urát s lépjen vele közös háztartásra. Czeglédiné azonban nem mert szakítani urával. Pleszl újból odalopdózott Czeglédi István házához s egy levelet csempészett az asszony kezeihez. Ebben a levélben is szenvedélyes hangon sürgette az asszonyt, hogy hagyja ott az urát, s választva a levélre, ott leleskedett az ablak alatt. Benn a szobában az asztal mellett ülve borzogatott Czeglédi Illés Istvánnal és Lauko Andrással. Váratlanul egy lövés dördült el az ablakon keresztül s Czeglédi jobb alkarját érte a golyó. Az asszony ijedtében elárulta, hogy az orvtámadó Pleszl volt, akit a csendőrök el is fogtak. Szándékos emberölés büntetének kísérletéért került Pleszl a pestvidéki esküdtbiróság elé. A tárgyaláson, hol a vádat Publik dr. kir. ügyész képviselte, a védelmet pedig Dobos László dr. ügyvéd látta el, — azzal védekezett a vádlott, hogy teljesen részeg volt s öntudatlan állapotban követte el tettét. Az esküdtek azonban marasztaló verdiktet hoztak s ez alapon a bíróság háromévi fegyházra ítélte a vádlottat.

Tanító akar lenni.

BEREGSZÁSZ. Veszedelmes szélhámot tartóztatott le a mult héten a nagyarnai csendőrség a beregszászi ügyészség körözése alapján. Az illető Haresár János, Kenyeres

György, majd Suta György álnevek alapján több helyen megválasztatta magát tanítónak. Állását aztán arra használta fel, hogy különféle csalásokat kövessen el. Pénzeket csalt ki mindenkitől, váltót hamisított s mielőtt rájöttek volna gazságaira, odébb állott és másutt, új név alatt folytatta szélhámosságát. Most aztán a nagyarnai csendőrség a személyleírás alapján a nagyarnai fürdőben letartóztatta és bekísérte a halmi kir. járásbíróhoz. Onnan kihallgatása után átkísérték a beregszászi kir. ügyészséghez.

Tolvaj vasuti tisztviselő.

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY. Sulcz Károly államvasuti pénztáros már régóta figyeli, hogy az állomás pénzszekrényéből hol 5, hol 10 korona tűnik el rejtélyesen, anélkül, hogy a pénzszekrényen feszítés nyomai lennének. A pénztáros azonnal jelentést tett az állomásfőnöknek, Gábor Györgynek, aki azonban semmi gyanus körülményt nem tapasztalt. Sulcz Károly panasza igaznak bizonyult, de nem tudták, hogy a jól bezárt fiókból miképpen tűnhetik el a pénz. Pénzhiányt csak a leadási pénztárnál konstatáltak, míg a feladási pénztár készletéből sem-

VIOLET ARCZCREAM

Májfolt, szeplő ellen legjobb a világon. Üde arcbőrt ad. Ára 50 cent.

GLADIATOR

legjobb haj és bajusznövesztő szer. Ára egy dollár. A pénz előleges beküldése mellett bárhová megküldi a feltaláló:

Dr. J. BACKY, 100 Public Square, Cleveland, Ohio.

KLEIN ARTHUR

magyar bankháza

101 Hawkins Avenue

Rankin, Pa.

Legbiztosabban küld és kamatoztat pénzt. Legjobb hajóra ad el jegyeket. Pereket, szerződéseket, konzuli hitelesítéseket, katona ügyeket biztosan elintézi.

MEGNYILT

a legnagyobb magyar gyógyszerár.

UNIONTOWN, PA. — — — 21 BROADWAY

Kapható mindenféle hazai gyógyszer, arczkrém, bajusz-pedró, sósborszesz, Superlin (Zacherlin) fuvóval stb. Ugy ó-hazai, mint itteni receptek szakszerűen elkészítettek.

Póstaí megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Beszélünk: magyarul, angolul, németül, tótul s a többi szláv nyelveken.

Pontos czím:

R. A. OLESHAK

UNIONTOWN, PA. — — — 21 BROADWAY.

MAGYAR FONOGRAF ÜZLET

280 Bowery, — — New York City.
Nagy és dus raktára a legjobb és legújabb éneklő gépeknek.

A LEGKIVÁLÓBB ÉS LEGVÁLTOZATOSABB MAGYAR DALOKKAL.

Egy gép ára 3 dollár 50 centtől felfelé, magyar dalok darabja 35 cent.

Megbízható magyar üzlet. Magyar levelekre magyarul válaszolnak.

ENTREPRISE LIGHT CO.,
280 BOWERY — — NEW YORK CITY.

mi sem hiányzott. Az állomásfőnök feljelentése alapján Szalay főkapitány polgári rendőrökkel figyeltette állandóan a leadási pénztárt a hivatalos szünet alatt. Egyik nap szintén ott volt a rendőr s háromnegyed két-kör ment el, hogy a tisztviselők ott ne érik. Két órakor kinyitották a leadási pénztár kasszáját és 5 korona ismét hiányzott. A tolvaj háromnegyed kettő és két óra között dézsmálta meg a pénzt. Ettől kezdve még éberebb figyelemmel őrködtek. A kasszában olyan ezüstpénzeket helyeztek el, amelyek mind meg voltak jegyezve. Hajdu polgári rendőr állott lesben a leadási pénztár mellett levő szobában. Hajdu a leadási pénztárban zörgést hallott. Várt még egy kevés ideig, aztán hirtelen benyitott a szobába, ahol szemben vele ijedt arcuzal ott állott Szathmáry Béla vasuti pályafelügyelő és a rendőr kérdésére azt felelte, hogy aktákat akart aláírni. Hajdu erre elvette tőle a szobakulcsot és jelentést tett a főnöknek. Közben pedig Szathmáry hazament, ahol letartóztaták. A pénztárból ez alkalommal is hiányzott öt korona, amit azonban nem találtak meg sem Szathmárynál, sem pedig a lakásán. Azután a felügyelőt a rendőrségre vitték, ahol őrizet alatt tartják még most is. Szathmáry tagad és ártatlanságát hangoztatja, de a tanúk nagyon terhelően vallottak ellene. Az esetről jelentést tettek a szegedi ügyészségnek.

Szenvedélyes vadászok.

JÁKÓ. Veszprém megye. Szabó Mihályt és Heszler Jánost a vadászszenvedély annyira elragadta, hogy elfeledtek vadászterületről, vadászjegy- és fegyveradó-igazolványról gondoskodni. Nevezettek a jákói határt vadászgatták, míg véletlenül a csendőrökkel össze nem kerültek. A csendőrök, akik éppen a lesipuskásokra vadásztak, a puskát elvették a szenvedélyes sportemberektől, ellenük pedig a feljelentést megtették.

Kitüntetett gazda.

SÁTORALJAUJHELY. Szentpétery Mihály örösi lakosnál az állam mintagazdaságot állított fel ezelőtt 5 évvel. Most nevezetett a m. kir. földmívelésügyi miniszter, mint mintagazdát, diszoklevéllel tüntette ki és neki átadott — mintegy 3500 korona értékű — gazdasági felszerelést ajándékként tulajdonába engedte át.

Harminczkilenc évig börtönben.

SZABADKA. A félelmetes hatalmu Rádai alatt, ezelőtt 39 esztendővel rablógyilkosság miatt halálra ítélték Turcsányi Illés szabó munkára fogták, később azonban szemének gyöngülése miatt betegápolásra rendelték. 10 évi ápolói szolgálat után a konyhára került, ahol utóbb főszakácsi méltóságra emelkedett, amire egyébként rendkívül büszke.

RIZSÁK JÁNOS
passaici pénzküldő budapesti irodája
IV. Sütő-utca 6. szám alatt van.
Irodavezető: RIZSÁK MIHÁLY.

badkai legényt, de királyi kegyelem ezt a büntetést életfogytig tartó fegyházra módosította. Most Turcsányi Illés 39 eszendei raboskodás után végre kegyelmet kapott és mint megtört ember érkezett haza Szabadkára, ahol övéi közül már csak édesanyja él. Turcsányi az illavai fegyházban töltötte ki büntetését, amelyet türelmesen, alázatosan viselt el.

A „Bácskai Hírlap“ tudósítója ebből az alkalomból felkereste a hazaérkezett hajdani rablógyilkost, akit édesanyja lakásán több szabadkai polgár társaságában találtak. Az egykori haramia jelenleg egyszerű zakkóruhát visel, amit szabadulásakor kapott ajándékba. Turcsányi ezután elmondotta az újságíróknak, hogy annak idején egy 20—22 éves legényvel, Majlát Gyurkával ismerkedet meg, aki először csábította lólopásra, majd utóbb Molnár Pista egy izben egy fiatal suhanczot megfojtott, hogy 3 lovát ellophassa, ő pedig csak a meggyilkolt fiu eltemetésében segédkezett neki, mégis utóbb mindkettőjüket elfogták és statáriáliter halálra is ítélték. Turcsányi ítéletét kegyelemből életfogytig tartó fegyházra változtatták át, Molnár pedig időközben a börtönben öngyilkos lett. Turcsányi édesanyja 84 éves, tőpörödött, földszinü anyóka. Csillogó szemmel, szinte szerelmesen néz egyetlen fiára, akin kívül már senkije sincsen. A 39 év alatt tizenháromszor látogatta meg fiát a börtönben. Turcsányi a fegyházban szerzett keresetéből küldözgetett anyjának, akit ezenkívül jótékony emberek gyámolítottak. Turcsányi Illést az illavai fegyházban eleinte szabómunkára fogták, később azonban szemének gyöngülése miatt betegápolásra rendelték. 10 évi ápolói szolgálat után a konyhára került, ahol utóbb főszakácsi méltóságra emelkedett, amire egyébként rendkívül büszke.

Pánszlávok.

TRENCSEN. A vármegye némely községében a nép azon igyekszik, hogy a katolikus felekezeti népiskolákban a magyar tanítást megakadályozza, amit a tót nemzetiségi sajtó féktelen izgatásának kell betudni. Egyes esetekben már feljelentés is történt az illetékes közigazgatási bíróságoknál.

Meghal egy körte miatt.

UJLAK. Abauj megye. Siralmas vége lett egy gyermek körül támadt perpatvarnak. Fecső Istvánnak pajkos fia körtét ment lopni Novák Jánosnak a kertjébe. A mikor a 73 éves ember észrevette a dolgot, szidni kezdte a vásott gyereket. Meghallotta ezt Fecső István s hirtelen haragjában fegyverét felragadva, az aggastyánra sütötte. A lövés nem talált. Akkor marokra fogta a puskát s úgy esett neki az öreg embernek. És

agyon is ütötte Novák Jánost.

Főesperes-beiktatás.

UNGVÁR. Dr. Hadzsega Bazil ungvár-czeholnyai g. kath. lelkészt, ujonnan kinevezett ungi főesperest Firczák Gyula püspök iktatta be új hivatalába. Ez alkalomból a délelőtti órákban az ünnepelt főpap az ungvár-czeholnyai gör. kath. hitközség egyháztanácsának és az ungvár-czeholnyai g. k. temetkezési egyesületnek küldöttségét fogadta. Mindkét küldöttség nevében Popovics Miklós nyugalmazott táblabíró üdvözölte a közkedvelt lelkészt új méltóságában.

Hajójegyet és vasuti jegyet vásárolni és Pénzt az O. hazába küldeni legbiztosabb legjobb és igen előnyös Kiss Emil banknál állami Kőzjegyző 104 Second Ave. a hatodikulca sarkán New York. Tíz éve Fennáll. Nyen azjegyzékert

LENGYEL SÁNDOR ur

mint a PITTSBURGI iroda megbízottja, előfizetési díjak felvételére és nyugtázására fel van hatalmazva. Ajánljuk öt honfitársaink figyelmébe.

AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG.

Alakult 1906. február 27. Cleveland, O. A Szövetség célja: az Amerikában élő magyarok testületi összetartása, anyagi és erkölcsi érdekeinek védelme. Osztályok alakulhatnak Amerika minden magyarlakta helyén. Aki a Szövetség tagjává akar lenni, írjon alapszabályokért a titkári hivatalhoz. 305 Century Building, Cleveland, O.

OLVASCINKHOZ.

Dr. Pólya László úr belépett lapunk munkatársai sorába. Mint ilyen előfizetési és hirdetési díjakat felvehet és nyugtázhat. Ajánljuk öt honfitársaink figyelmébe és pártfogásába.

EGYEDÜLI SZÉN ÉS FAKERESKEDŐ TRENTONEAN.

P. A. Spracklen
356-358 SOUTH BROAD STREET.
Olcsó és pontos kiszolgálás.

ZÁSZLÓ, JELVÉNY, MISERUHÁK

Saját készítésű legértékesebb egyleti zászlók, sapkák, egyenruhák, szalag és aranyjelvények
Bálok és ünnepségekhez szükséges szalagok és diszítések raktára. Jutányos — áruk. —

LITVAY JÁNOS
8807 Buckeye Road, CLEVELAND, O.

RIZSÁK JÁNOS, KÖZJEGYZŐ

Magyar pénzküldő és váltó intézete
127-2 IK UTCA, PASSAIC, N. J.

Pénzt a legpontosabban és lehetőleg leggyorsabban küld az ó-hazába. Az összes hajótársulatok meghatalmazott képviselője. Mindennemű közjegyzői okiratok szakszerűen kiállítatnak és konzulátusilag hitelesítetnek. Jogi, katonai és telekkönyvi ügyekben pontossággal járok el. Reám bízott ügyekben pontosan és lelkiismeretesen járok el. Az utasokat személyesen elkísérem a hajóhoz. Utbaigazítást, felvilágosítást és tanácsot ingyen adok.

ALPHA, N. J. WHARTON, N. J. FIÓKÖZLETEK, PHILLIPSBURG, N. J. SOUTH BETHLEHEM, PA.

Fényképészeti

Müterem
Ha ezen hirdetést kívágja s behozza, minden tuczat kép után kap
INGYEN
egy életnagyságu képet.
A legjobb felvételek. Vasárnap is nyitva.
S. ROBINSON
fényképész
1716 Centre Avenue, PITTSBURG, PA.

Egry Csillagok.

Regény 5 részben.

Írta: Gárdonyi Géza.

(Tizenkettedik folytatás.)

A menyecske így valamiképpen megnyugtatta, előkészítette az élelmet. Könynyezve kísérte mégis az urát a kapuig, s még onnan is úgy nézett utánok, hogy Tulipán hizott az örömtől.

V.

János velük ment a sűrűig. Ott leszálltak a lóról. János visszavezette a három lovat a faluba, ők pedig gyalog mentek tovább a szikláig.

A szikla az országút mellett állott. Körülbelül öt ember magasságu volt s a tetejéről végig lehetett látni az országutat egészen a vadkörtefáig, ahol a pap immáron elrejtőzött.

A török egy nyaláb lombos ágat tört le a fákról és a sziklát úgy bástyázta körül a lombokkal, hogy ők ketten mindent láthassanak onnan, de alulról senkise gyanithassa, hogy ott emberek rejtőznek.

— Amoda is rakjunk lombot, — mondotta Gergely, a szikla északi oldalára mutatva.

— Minek?

— Hát ha a szultán erre elment, akkor megfordulunk és utána nézünk.

A nap akkor kelt. Az erdőt haromat borította. A távolban felporzottak az első lovasok.

VI.

Egy paprikaszín vörös zászló jelent meg az országúton, aztán kettő, aztán még öt és mindig több; a zászló alatt és utána arab paripákon tornyos turbánu katonák. A paripák olyan aprók, hogy némelyik katonának a lába majdnem a földet éri.

— Ezek a gurebák, — magyarázta Tulipán, — mindig ezek jönnek elől. Ezek nem tiszta törökök.

— Hát?

— Arabok, perzsák, egyiptomiak, mindenféle kevert nép.

Az látszott is rajtuk. A ruhájuk se volt egyforma. Az egyiknek óriási rézforgó volt a fején, s hiányzott az orra. Ez már volt Magyarországon.

A másik ezred, mely ezeket követte, zöldesikós zászlót lobogtatott. Naptól barna, kékbugyogós had. Látszott az arcukon, hoy az éjjel jól ettek-ittak.

— Ezek az ulufedsik, — szólta Tulipán. — Zsoldos katonák, tábori rendőrök. A hadipénztár mellett is ezek vannak. Látja azt a nagyhasu, szétütött homloku embert? Nagy rézgombok vannak a mellén.

— Látom.

— Turna a neve. Magyarul daru. De inkább disznónak neveznék.

— Miért?

— Láttam egyszer, mikor sündisznót evett.

Sárgazászlós ezred robogott ezek nyomában. Itt csillogóbb volt a fegyverzet. Egy agának a lova is ezüstpikkelyes melldiszszel volt borítva.

— Ezek a szilidárok, — mondta Tulipán. — Hej, zsvány, akasztófára valók! Szolgáltam köztetek két esztendeig!

— Zsoldosok ezek is?

— Zsoldosok.

Azután jöttek a piroszászlós, ijas, tegzes szpáhik, tisztjeik páncélban; oldalukon széles, görbe kard. Azután a csucos süvegű társak. Ezeket kissé unalmas is volt nézni.

— Ezer... kétezer... ötezer... tizezer, — számlálta Gergely.

— Sohse számlálja őket, — mondotta Tulipán, — vannak ezek tán huszezren is.

— No, csunya, csontos pofájú nép.

— A török is utálja őket, mert lófejet esznek.

— Lófejet?

— Hátha mindnek nem is jut, de egyet bizonyosan tesznek az asztal közepére.

— Főve, vagy sülve?

— Hiszen, ha sülve, vagy főve volna, még hagyján, de nyersen. Aztán ezek a kutyák a ma született gyerekek se kegyelmeznek, mert lássa, ezek az ember epéjét kiveszik.

— Ne beszéljen ilyen irtózatosságokat.

— De ha így van. Mert lássa, azt tartják, hogy ha ember-epével dörzsölik meg a lovuk inyét, akármilyen fáradt a ló, új erőre kap.

Gergely eliszonyodva vont a fejét a lombok közül.

— Nem nézem őket, — mondotta, — hiszen ezek nem emberek, hanem vadállatok.

Tulipán azonban csak nézte őket tovább is.

— Már a nisandi bég jön, — mondotta negyedóra múlva. — Ez szokta felrajzolni a padisah nevét az ügyiratokra.

Gergely felnézett. Egy csukafejű, hosszúhajszu méltóságos törököt látott, amint a kurta paripán begyesen ülve haladt a katonák között.

Aztán a defterdár következett, egy ősz, meggörnyedt arab, a törökök pénzügyminisztere. Utána másik katonacsoportban a kázi aszker hosszú, sárga köntösben, magas, tornyos, fehér süvegben. Ez a főhadbíró. A csaznegirek, vagyis főtálalók és egyéb ételfogók. Követte ezeket az udvari testőrség egy kis csapata. Ezeken már csillogott a sok arany.

Itt már a török zenekarok veszett harsogása és csattogása között tüntek elő és haladtak tova a tarka-barka hadtestek: az udvari vadászok, akiknek a lova sörénye pirosra volt festve s ők maguk a karjukon sólymokat tartottak.

A vadászok után a császári ménes következett. Tánczó, tüzes paripák; egy része meg is van nyergelve. Szolokok és janicsárok vezették ezeket a lovakat.

A lovászok után magas, lófarkas zászlók lengettek föl az uton. Háromszáz kapudis jött, valamennyi egyforma aranyhimzéses, fehér sapkában. Ezek otthon a szultán házőrzői.

Most a janicsárok hosszú sora fehérlik fel az uton. Fehér süvegük csakhamar összetarkállik a piros süvegekkel s a kék posztó-

ruhával, amelyet viselnek.

— Messze van-e még a szultán? — kérdezte Gergely.

— Bizony még jó messze lehet, — felelte Tulipán. — A janicsárok legalább is tizezren vannak. Azok után jönnek a csauszok,

UJGAZDA! UJRENDI

Elsőrendű magyar szakácsné!

Mrs. B Á T H O R Y

PITTSBURGBAN

az egyetlen szépen berendezett magyar étterem és kávéház a

LITTLE HUNGARY

ahol izletes ételekre, figyelmes kiszolgálásra talál.

911 FIFTH AVENUE

VAJDA és ZNAMENAK, tulajdonosok.

HERSKOVITS ADOLF

— magyar órás. —

Raktáron tart nagymennyiségű hazai órákat, lánczokat, karpereczeket, gyűrűket férfi és női mindennemű ékszereket s azokat a legjutányosabban árusítja. Kitűnő pipák raktáron!

UNIONTOWN, PA.,

83 W. MAIN STREET.

KAIL G. ÁRPÁD

bank és hajójegy üzlete

— Alapított 1890-ben. —

Közjegyzői iroda úgy hazai, mint amerikai ügyek elintézésére. Pénzküldés az 6-hazába hetenként kétszer, a legpontosabban és legolcsóbban.

UNIONTOWN, PA. — W. MAIN STREET.

WARADY LAJOS

Hazai peres, — katonai ügyek pontos elintézése.

Pénzküldés az 6-hazába.

As összes hajóvonalak képviselője.

HÁZAK VÉTELE S ELADÁSA

magyar közjegyző

449 B. BROAD ST., TRENTON, N. J.

DEUTSCH TESTVEREK

BANKHÁZA

317 East Houston st., NEW YORK.

Törvényes képviselői a legjobb hajóvonalnak, Hamburg, Bréma, Rotterdam, Antwerpen vagy Fiumén át a Cunard vonalon.

Pénzküldemények továbbítására az 6-hazába a legmegbízhatóbb cég.

KÖZJEGYZŐI HIVATAL.

Magyar kölcsönkönyvtár, tűzbiztosítás, csomagok kihozatala és hazaszállítása.

Levélczim:

DEUTSCH BRÖS.,

317 East Houston st., NEW YORK.

MONOPOL KÁVÉHÁZ

RUDNER és ROTH, tulajdonosok

NEW YORK 145 Második Avenue, a kilencedik utca sarkán

Kitűnő ételek és italok

A Magyaroknak Kedvenc találkozási helye

Szombat és vasárnap este elsőrangú előnyzene

meg mindenféle udvari méltóságok.

— Hát akkor huzódjunk hátra, — szolt Gergely, — és falatozzunk.

A szikla eltakarta őket délfelől a seregtől. Az észak felé lejtő uton láthatták, mint ereszkedik le a völgynek a tömördek katonaság.

— Akár alhatunk is egyet, — szolt Tulipán.

És kibontotta a tarisznyát.

A tarisznyából láncz csörrent elő.

— Hát ez mi? — kérdezte Gergely.

— Ez nekem jó pajtásom, — felelte Tulipán. — Enélkül én soha nem lépek ki a faluból.

S hogy a diák értetlenül bámult rá, folytatta:

— Ez az én bilincsem. Mikor ki kell mennem a faluból, rácsatolom a lábamba. Lásna, így nem félek a töröktől. Mert a török ahelyett, hogy elfogna, megszabadít. Éjjel meg én szabaditom meg tőle magamat. De jó lesz most már, ha felesatolom. Itt a kulcsa. Tegye a zsebébe. Ha valami baj esik, azt fogjuk mondani, hogy a Török Bálint udvarából valók vagyunk. Én rab, maga diák. Bálint ur török párti, hát nem fognak szigorúan. Éjjel aztán én megszabadítom magát és hazaszökünk.

— No, maga eszes ember! — szolt őszinte elismeréssel a diák.

— Meghiszem azt! — felelte Tulipán. — Tuljárom én még a feleségem eszén is.

S jónak látta utána tenni:

— Mikor józan vagyok.

Egy frissen sült barna cipó, sonka és szalonna került elő a tarisznya belsejéből, meg egynehány zöld paprika. A diák a sonkába fogott, a szalonnát Tulipán vette a markába s meghintette sóval, paprikával vastagon.

— Ha ezt látná a sereg, — szolt Tulipán a fejével oldalt intve.

— Hát aztán?

— A török megissza a bort, — felelte Tulipán, — hanem a szalonnát úgy utálja, mint mi magyarok a patkányhust.

Gergely nevetett.

— Pedig, ha tudnák, — folytatta Tulipán, — hogy a paprikás szalonna micsoda menyeyei eledel! De azt hiszem, Mohamed sohasem kóstolt paprikás szalonnát.

— Eszerint jobb magyarnak lenni, mint töröknek.

— Mind bolond, aki nem magyar, — felelte a kezével legyintve Tulipán.

Szétsimitotta fekete, selymes bajuszát és ivott a kulacsból, aztán átnyújtotta a diáknak.

— Nem kell, — felelte a diák. — Talán később.

Benyult a zsebébe és kivette a zacskót.

— Ismeri ezt a gyűrűt, Tulipán?

— Nem, — felelte az ember, — de azt látom, hogy lovat ér. Mi ez az apró? Gyémánt?

— Az.

— Akkor ezt jó nézni. Sokszor hallottam,

hogy a gyémánt nézése tisztítja a szemet.

— Hát ezt az irást el tudja-e olvasni?

— Hogyne. Jancsár voltam én. Végig-tanultam a jancsár-iskolát.

És olvasta:

— *Il-massallah la hakk ve la kuvvet il a billah el áli el ázim. Magyarul: Amit az Isten akar: nincs igazság és erő a fenséges és magasztos Istenen kívül.*

— Így van.

Egy percig elgondolkozva hallgattak. Azután Tulipán szólalt meg:

— Majd meglátja a szultánt, micsoda derék, egyszerű ember! A népe cifra, de ő maga csak akkor öltözködik pompába, mikor ünnep van, vagy mikor vendéget fogad. A szultán után aranyos, nagy zászlóerdő következik, főképpen lófarkok. Azok után száz trombitás. Mindegyiknek a trombitája aranylánczcal van a vállára akasztva. A trombitások után kétszáz üstdobos, száz nagydobos, kétszáz csörgős, száz réztányéros és sipos jön.

— Jó füle lehet a szultánnak, ha ezt a zenebonát folyton hallgatja.

— Hát biz az pokoli harsogás. Mikor pi-hennek, akkor hallgatnak csak el. De kell ez a töröknek, kivált a csatában. Ha nincs muzsika, a török nem csatázik.

— És igaz, hogy a jancsárokat keresztény fiukból nevelik?

— Felét se. De annyi bizonyos, hogy a rablott fiukból válnak a legjobb jancsárok. Azoknak sem apjuk, sem anyjuk nincsen. Di-csőségüknek vélik, ha a harcban esnek el.

— A banda után mi következik?

— Kötéltánczosok, szemfényvesztők, kuzslok, kereskedők, akik a tábori zsákmány-ra lesnek, és apróságokat árulnak. Vizhordót is sokat fog látni. Legalább is ötszáz tevé jön hátul. Tömlő van rajtuk. De a víz rendszeren langyos.

— Aztán már nem jön semmi?

— Egy rakás rongyos cigány, meg kutyák. Azok a hulladékból élnek. De azok majd csak holnap, vagy holnapután érkeznek ide.

— És aztán?

Tulipán vállat vont.

— Keselyük.

— Sakseselyük?

— Mindenféle: sasok, hollók, varjak. Minden sereg után vonul az égen egy ilyen fekete hadsereg. Azok az embert eszik.

A déli nap melegen sütött. A diák levette a zekéjét. Ujra fejkönyökölték a sziklapárkányra, és nézték az alant elvonuló fehérsüvegű jancsárokat.

Tulipán sokat megnevezett közülök. Ez a barna itt vele járt iskolába is. A mellén szurás van; akkora gödör, hogy egy gyermek ökle belefér. Amaz a verejtékező, aki levette egy percze a turbánját, legalább is száz embert ölt meg a perzsa háboruban, de őrajta nincs egy vágás se, hacsak azóta nem kapott. Egy sovány nyápicz ember: ügyes tör-

dobó. Huszonöt lépésről belesujtja a törét az ellenség mellébe. Tyapken a neve. Ilyen különben van több is. A jancsár-iskolában van egy begyepezett földhányás. Ott tanulják a törösujtást. Van olyan, aki kétezerszer is elsujtja a törét mindennap.

— Hát ez a szerecsen?

— Nini, te is megvagy még, vén Keskin! Ez ám a fene uszó! Szájába veszi a kardját, és úgy uszsa át a folyót, akármilyen széles is.

— No ezt a magyarok is megselekszik.

— Lehet. Csakhogy ez nem fárad el. Ez a víz alól is felhossa a pénzt. A szultán is mulatott egyszer vele a Duna partján. Aranyakat dobált a vízbe és sokan ugráltak utána, de ez hozta fel a legtöbbit. Nini, a vén Kalen! Az a tülökör, nagytagu ember! Látja azt a széles, barna pallost az oldalán? Ötven fontos! A belgrádi csatában olyant

THE RISING SUN BREWING CO.

Csehországi módon készülő sör
A legválogatottabb arany árpából, malátából
és mézharmatos cseh komlóból főzik.
FELTETLENUL JOBB BARMILY
IMPORTÁLT SÖRNEL.

ELIZABETH, N. J.

Ha bajba jutott, forduljon NAAR MANFRED

BÉKEBIRÓHOZ,
15 E. STATE STREET, TRENTON, N. J.
aki tanácsot, segítséggel látja el.
MAGYAR, NÉMET, TÓT, LENGYEL STB.
TOLMÁCS MINDIG KÉZNEL.

LEGJOBB, LEGOLCSÓBB

hazai regény és imakönyvek, hangszerek és
kották, valamint mindennemű hazai impor-
tált árucikkek FALKENSTEIN SOMA-nál
szerezhetők be.

— Irjon árjegyzékért. —

FALKENSTEIN SOMA,
a „Bevándorló” new yorki megbízottja.
314-316 E. 9th St., 1. floor. New York.

EURÓPAI GYÓGYINTÉZET.

Bármily régi be-
tegségben is szen-
ved s ha orvosai ez
ideig hiába gyógyke-
zelték, forduljon bi-
szalommal hozzánk.
A mi európai gyógy-
intézetünkben min-
denmely betegség
gyorsan és sikeresen
kezelhető.

ORVOSI TANÁCSOT INGYEN ADUNK.

Redelő-órák hétköznapon reggel 9 órá-
tól est 8 óráig, ünneppal délelőtt 10 órá-
tól délután 3 óráig.

EUROPEAN MEDICAL INSTITUTE
402 GRAND ST. — PITTSBURG, PA.

CHICAGO ÉS KÖRNYÉKE MAGYARSÁGÁNAK FIGYELMÉBE!

Dr. BOTTLIK LAJOS

BUDAPESTI EGYETEMES ORVOSTUDOR

volt csász. és kir. katonarvos, a magyar kir. posta-, távirtda és telefon, a m. kir. államas-
utak és a csász. és kir. Kassa-Oderbergi vasut volt orvosa

Jelenleg chicagói kórházi igazgató-főorvos, konzultáusi orvos, a legkülönbözőbb és legsu-
lyosabb betegségeket a legtudományosabb alapon és az orvosi tudomány eddig elért legmaga-
sabb színvonalán, a legjobb eredménnyel gyógyítja. Különös szakképzettséggel gyógyít
mindenfélét férfi és női betegségeket a legnagyobb TITOKTARTÁS mellett jótállással. —
Levelekre válaszol:

Dr. LOUIS BOTTLIK

420 SO. HALSTEAD STREET. — Telephone Monroe 1116. — CHICAGO, ILL.

vágott avval egy magyarra, hogy nemcsak a magyar fejét szelte le, hanem a lovát is. A ló még mindig száz lépésnyire rohant a gazdájával együtt.

— Persze akkor vissza kellett fordulniok, hogy a fejüket fölvegyék.

— No, én nem láttam, csak hallottam, — mentegetődzött Tulipán.

Egyszerre visszahőkölt.

— Álmodom-e? — szólt összeborzadva; — Jumurdsák!

Valóban a feszültképű, félszemű arab janicsár jött velük szemben egy alacsony, erős-szügyű paripán. Az öltözete ékebb, mint a többié. Hosszu, fehér süvegén egy óriási struccz toll lengedezett.

— Istencse az, — szólt Gergely is elbámulva.

— De hiszen azt mondták, hogy a pap felakasztotta!

— Én is úgy tudom.

— Nem szólt róla a pap soha?

— Nem.

— No, ez érthetetlen, — szólt Tulipán, utána bámulva a janicsárnak.

Aztán a két csodálkozóznak a szeme egymásra fordult, mintha egyik a másiktól várna magyarzatot.

Hallgattak.

Mintegy öt perc múlva megszólalt a diák:

— Mondja meg őszintén, Tulipán, nem kívánczik vissza közbük?

— Nem én, — felelte Tulipán határozottan. — Ha feleségem, gyermekem nem volna, még akkor se. De az én feleségem jó aszszony; a két gyermeket nem adnám Sztambulnak minden kincséért se. A kisebbik nagyon szép gyerek. A nagyobbik meg olyan okos, hogy a főmftinak sínes több esze. A minap is azt kérdezte tőlem, hogy aszongya, miért nincs a lónak szarva?

— Tudja a tatár, — felelte nevetve Gergely diák.

Aztán nem beszéltek többet. A diák mindig komolyabb arczezal nézte a janicsároknak a hegyi-uton való végtelen özönlését.

(Folytatás következik.)

Gross Ede Brandler L.

Yorkville Boulevard

előkelő magyar kávéház a felsővárosban
1393 MÁSODIK AVENUE
a 72. és 73 utczák között
Tulajdonosok:
GROSS EDE és BRANDLER L.
MINDEN NAP CZIGÁNYZENE
Kitűnő magyar ételek és jó italok
Pontos kiszolgálás
POMPAS BILLIARD ASZTALOK

The Friedman Print
215 BOWERY NEW YORK

Elvállalja alapszabályok s mindenemű nyomtatványok elkészítését. Kiválóan felszerelt magyar nyomda.

A „BEVÁNDORLÓ-T” ITT KÉSZITIK. Előcsinos kiállítás olcsó árak mellett.

I. BOSS
111 SECOND STREET — — — PASSAIC, N. J.
Mindenféle szivarok és dohányok importálójá.
KOLÓNÓSEN JO A KOSSUTH ÉS GRÓF
BATTHYÁNYI DOHÁNY
Megrendelések nagyban és kicsinyben vidékre is

CHARLES R. KEAR HARRY F. POTTER
elnök pénztárnok

ELSŐ NEMZETI BANK

First National Bank

MINERSVILLE, PA.

Alapított 1864-ben. Schuylkill-Coun-
tynak legöregebb nemzeti bankja.

Alaptőke \$50,000,00
Tartalékalap és szét nem
osztott nyereség \$75,000,00

Elfogad pénzbetétet és a pénzt csekk
alapján vagy szóbeli felkérésre azonnal
visszafizeti.

Pénzküldéseket a világ bármely részébe
bank- vagy póstautalvány útján eszközöl.

THE "STATE BANK"

AZ ÁLLAM BANKJA.

378 Grand Street, New York City

Elnök Richard O. L., alelnök Kohn Arnold, má-
sodalelnök Burckett L. Walter, pénztáros
Voorhis A. I., alpenztáros Kneisel János.

Tőke, felesleg, nyereség,
több mint \$1,000,000
Betétek több mint 16,000,000
Pénzküldeményeket elfogadnak a világ minden
részébe.
Hajójegyek minden vonatra kaphatók.

KÉPVISELŐINK.

vetkező helyeken olykép, hogy előfizetési díjakat fel-
vehetnek és nevünkben nyugtázhatnak:

Krupcsinszky Adolf ur Elizabethport, N. J.
Makray Jenő ur South River, N. J.
Panykó István ur New Brunswick, N. J.
Perbeth Ferencz ur Union City, Conn.
Getsy János ur Torrington, Conn.
Sághy József ur Wells Creek, Pa.
Tortán János ur Yonkers, N. Y.

Ami Kedvelt Bankárunk

JOS. TOMCSÁNYI

Homestead, Pa. Duquesne, Pa.

MEGBIZHATÓ BANKÁROK

E rovat alatt oly bankcégeket nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy pénzbetétek czéljából.

NEW YORK ALLAM.

Knauth, Nachod és Kühne, 15 William street, New York.

Kiss Emil, 104—2nd Ave., New York.
Tíz év óta fennáll.

Németh János, 457 Washington street, New York.

Deutsch Testvérek, 317 Houston street, New York.

Pénzküldés, hajójegyiroda és közjegyzői hivatal.
The Oriental Bank, 182—184 Broadway, New York.

Csekkontó, hittelvelek, külföldi értékpapírok megvétele és eladása.

PENNSYLVANIA ALLAM.

S. Hendler, successor to A. Hendler Son. & Co. Cassandra.

Pénzküldemények Magyarországra és Európa bármely részébe olcsón, gyorsan és biztosan. Hajójegyek az összes vonalakon az ó-hazába és az óhasábi sehol olcsóbban nem kaphatók.

First National Bank, Első Nemzeti Bank, Minersville.

Alaptőke \$50,000.00, tartalékalap és szét nem osztott nyereség \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear, pénztáros Harry F. Potter.

Réthy József és Fial, a monongahela völgynek legregibb bankháza, saját épületében, Ötödik Ave. és Locust street sarkán, McKeesport, Pa.

Pénzküldés az ó-hazába gyorsan, pontosan a legolcsóbb árfolyam mellett. Hajójegy eladás az összes vonalakra a legalacsonyabb árak mellett. Közjegyzői okiratokat szakértelemmel kiállítanak és a konzulatusi hitelesítést beszerzik. Jea. Roth and Sons.

Hungarian American Savings & Trust Co., Duquesne Magyar Amerikai Takarékos és Hitel Társulat, Duquesne.

Alaptőke és fölösleg 175,000.00 dollár. Pennsylvania állam legerősebb bankházainak egyike s az egyedül magyar államilag ellenőrzött magyar bank Amerikában. Igazgató és részvényesek magyarok. Finet két százalékot csekk számlára, 4 százalékot betéti számlára. Pénzküldés, hajójegy eladási és közjegyzői iroda.

Klein Jakob, magyar bank és váltóüzlete, 1340 Penn Avenue, Pittsburg.

Megbízható pénzküldő és hajójegy elárúsító. Külföldi közjegyzői okiratokat és elvállalja hazai ügyek elintézését.

Tomcsányi József, Homestead és Duquesne.

Klein Arthur, Rankin, Pa.
Hajójegyek, pénzküldés, hazai ügyek elintézése.

Kall G. Árpád, Uniontown, Pa.
Amerikai és hazai ügyek elintézése. Közjegyzői hitelesítés. Pontos pénzküldés.

MICHIGAN ALLAM.

The People's Savings Bank, A nép takarékos bankja, Detroit.

Alapított 1871, tőke \$500,000, fölösleg \$350,000, takarékosbetétek 11,000,000. M. W. O'Brien elnök, F. A. Schulte alelnök, Geo. E. Lawson pénztáros, J. R. Bodde segédpénztáros, R. W. Smylle ellenőr, J. T. Keena jogtanácsos. Flókuilet Gratot Ave., üzlet vezető Ino. N. Wolfschlager.

MISSOURI ALLAM.

The Farmer's & Miner's Trust Company, a gazdák és bányászok trustt kompániája, Bonne Terre.

Bejegyeztetett 1890-hen. Tőke \$190,000.00. R. R. S. Parsons elnök, F. J. Thomure alelnök, F. H. Dearing titkár és pénztáros.

OHIO ALLAM.

Perczel Lajos, 532-534 Pearl street, Cleveland.

The Dollar Savings & Trust Co. Youngstown.
Vagyon \$1,500,000. Pénzküldés gyorsan, olcsón és pontosan. Pénzbetétek után 4 százalék kamatot fizet. Üzletvezető: Burger B. Lajos.

WISCONSIN ALLAM.

Merchants and Savings Bank, Kereskedelmi és takarékos bank, Kenosha.

Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyeket minden vonatra. Pénzeket elküld a világ bármely részébe. Takarékosbetéteket elfogad.

NEW JERSEY ALLAM.

Rizsák János, 128 Second street, Passaic.

Chester Frank Dyer urnak, az amerikai Egyesült Államok budapesti főkonzuljának irodája Budapesten, V. Wurm-udvar 21. szám alatt van. A főkonzulium ügynökségének irodája: Fiume, Andrassy ut 22. Magyar amerikaiak, akik az ó-hazában nehézségekkel találkoznak, forduljanak oda.